

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid begin 2006 de gegevens van zijn toen elf jaar oude zoon S. hebben geregistreerd in het computersysteem Cliënt-Volgsysteem Jeugdcriminaliteit

(CVS-JC).

Verzoeker klaagt er voorts over dat politieambtenaar B. van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid aan Halt Gelderland begin 2006 heeft meegedeeld dat verzoeker wilde deelnemen aan een zogenaamde stop-reactie ten behoeve van zijn toen elf jaar oude zoon S., terwijl verzoeker van meet af aan genoemde politieambtenaar te kennen gaf níet te willen deelnemen.

Verzoeker klaagt er verder over dat de korpsbeheerder geen oordeel heeft gegeven over zijn klacht dat politieambtenaar B. van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid in een telefoongesprek op 4 februari 2006 hem onvolledige informatie heeft verstrekt over de wijze waarop verzoeker het proces-verbaal van aangifte en de getuigenverklaring over de eind 2005 gepleegde vernieling van een brievenbus kan inzien.

Verzoeker klaagt er ten slotte over dat de korpsbeheerder geen oordeel heeft gegeven over zijn klacht dat politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid het protocol zoals beschreven in de folder "Klagen over de politie? Dat kan!" niet hebben gevolgd.

Verzoeker klaagt er in dat verband over dat er nooit een bemiddelingsgesprek tussen hem en de direct leidinggevende van politieambtenaar B. heeft plaatsgevonden.

Beoordeling

Algemeen

1. De zoon van verzoeker, S. was op 19 november 2005 aanwezig bij de vernieling van een brievenbus door één jongen uit een groep van een aantal jongens. Op het moment van de vernieling maakte S. deel uit van de groep jongens. De brievenbus was eigendom van school X gelegen aan straat Y te O. en werd opgeblazen door vuurwerk. S., geboren op 28 november 1994, was op dat moment tien jaar oud.

2. De directrice van school X deed op 22 november 2005 aangifte van de vernieling (overtreding van artikel 350, eerste lid van het wetboek van Strafrecht (zie Achtergrond onder 1.)). Op 28 december 2005 legde getuige Z tegenover politieambtenaar U. een telefonische verklaring af. In het daarvan opgemaakte proces-verbaal staat vermeld dat Z verklaarde dat zij op 19 november 2005 te 13.30 uur op Z te O. liep en zag dat twee jongens aan de overkant van straat Y vuurwerk in de brievenbus gooiden. Voorts zag zij

dat de brievenbus in scherven en stukken kapot viel en dat zij de jongens herkende als Di. en S. Volgens St. zaten beide jongens op school X.

3. Naar aanleiding van deze aangifte en getuigenverklaring werd S. op 4 februari 2006 in bijzijn van verzoeker door politieambtenaar B. als verdachte gehoord. Van dit verhoor werd op 4 februari 2006 door B. proces-verbaal opgemaakt. Voorts hoorde B. als verdachten de jongens Di., Fe. en St.

4. Begin maart 2006 ontvingen de ouders van S. (waaronder verzoeker) en S. zelf een brief van de politie waarin stond vermeld dat S. in het CVS-JC was geregistreerd.

5. Medio maart 2006 ontving verzoeker een brief van Halt Gelderland (hierna: Halt) waarin stond vermeld dat Halt van de politie had vernomen dat S. en zijn ouders aan de Stop-reactie wilden deelnemen.

6. Bij brieven van 4 februari 2006, 17 maart 2006, 2 april 2006 en 26 april 2006 diende verzoeker een klacht bij het regionale politiekorps Gelderland-Zuid in over - kort gezegd en voor zover hier van belang -:

a. de registratie van S. in CVS-JC;

b. de melding door B. aan Halt dat S. en zijn ouders mee wilden werken aan een Stop-reactie;

c. de onvolledige informatie door B. over de mogelijkheden voor verzoeker om inzage te krijgen in het proces-verbaal van aangifte en de getuigenverklaring;

d. het feit dat er nooit een bemiddelingsgesprek tussen verzoeker en de leidinggevende van B. plaatsvond.

7. Bij brief van 26 juli 2006 zond de adjunct-korpschef verzoeker de beslissing van de korpsbeheerder van 23 juli 2006 en het advies van 26 juni 2006 van de Klachtencommissie politie-optreden Gelderland-Zuid (verder: de commissie) over zijn klacht toe. De korpsbeheerder verklaarde de klacht van verzoeker over B. ongegrond. In het advies van de commissie en de beslissing van de korpsbeheerder volgt is alleen ingegaan op de registratie in het CVS-JC en de verwijzing naar Halt door B. De overige klachten bleven onbesproken.

8. Verzoeker kon zich niet vinden in de beslissing van de korpsbeheerder en wendde zich bij brief van 23 juli 2007 tot de Nationale ombudsman

I. Ten aanzien van de registratie van S. in CVS-JC

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid begin 2006 de gegevens van zijn toen elf jaar oude zoon S. hebben geregistreerd in het CVS-JC. Verzoeker voert daartoe aan dat de politie (B.) S. op grond van artikel 5 van het Privacyreglement Cliënt-volgsysteem Jeugdcriminaliteit, Versie 2a, maart 2001 (hierna: het Reglement; zie Achtergrond onder 3.) nooit had mogen opnemen in het CVS-JC. Verzoeker betwist dat S. viel aan te merken als verdachte dan wel (mede)pleger van het strafbare feit openlijke geweldpleging of vernieling. Immers S. had geen aansteker en geen vuurwerk bij zich; S. stond er met zijn handen in zijn zakken alleen bij. Dit maakt hem niet tot iemand die een significante bijdrage leverde aan geweld, aldus verzoeker.

Het zit verzoeker voorts dwars dat B. hem en zijn vrouw en S. niet voorafgaand aan de registratie van die registratie in het CVS-JC op de hoogte stelde. Dit is in strijd met het bepaalde in artikel 12 van het Reglement (zie Achtergrond onder 3.). Ten slotte acht verzoeker het onjuist dat hij pas een exemplaar van het Reglement ontving nadat hij zijn klacht bij de korpsbeheerder had ingediend, derhalve na de registratie van S. in het CVS-JC. Pas na lezing van het Reglement werd hem duidelijk dat de registratie vooraf moet worden aangekondigd.

2. De korpsbeheerder achtte de klacht ongegrond. De korpsbeheerder voerde daartoe het volgende aan. De registratie in het CVS-JC is geregeld in het Reglement. Uit artikel 1 van het Reglement volgt dat de houder van de registratie de minister van Justitie is en de beheerder de directeur van de Centrale Justitiële Documentatie. De registratie van S. vond plaats op grond van artikel 5 aanhef sub b van het Reglement (zie Achtergrond onder 3.) S. viel immers onder deze categorie. S. werd aangemerkt als verdachte van openlijke geweldpleging (artikel 141 van het Wetboek van Strafrecht (Sr.) c.q. vernieling (artikel 350 Sr) (zie Achtergrond onder 1.). S. werd gezien als (mede)pleger ook na zijn verhoor. Op grond van de wetwijziging van 12 mei 2000 van artikel 141 Sr. kan een persoon die een significante bijdrage levert aan geweld als plegger worden aangemerkt. De korpsbeheerder verwees hiervoor naar vijf rechterlijke uitspraken en naar de memorie van toelichting bij de wijziging van artikel 141 Sr. (Tweede Kamer, vergaderjaar 1998-1999, 26 519, nr. 3; zie Achtergrond onder 4.).

De korpsbeheerder lichtte voorts toe dat het CVS-JC een aanvullend systeem is dat is gekoppeld aan het Bedrijfsprocessensysteem (BPS) van de politieregio Gelderland-Zuid. BPS kent een CVS-JC module. Wanneer een persoon aan de voorwaarden voor registratie voldoet, wordt deze module ingevuld. Eens per etmaal worden de voor het CVS-JC benodigde gegevens afgetapt uit BPS en verzonden naar de centrale database van het CVS-JC. Indien een minderjarige als verdachte wordt aangemerkt en er proces-verbaal tegen hem wordt opgemaakt, moet er een Landelijk overdrachtsformulier jeugdigen (LOF) worden opgemaakt in BPS. Dit LOF is een verkort proces-verbaal waarop bij het sluitblad aan de verbalisant (in deze B.) gevraagd wordt of de verdachte al eerder is geregistreerd in CVS-JC. De brigadier met jeugd in zijn of haar pakket bekijkt handmatig ieder LOF en

zorgt voor realisatie van een CVS-registratie, aldus de korpsbeheerder. De registratie vond volgens de korpsbeheerder plaats in overeenstemming met het doel zoals weergegeven in artikel 2 van het Reglement. Ten slotte stelde de korpsbeheerder dat het verzoek van verzoeker aan de privacyfunctionaris van de politie Gelderland-Zuid er uiteindelijk toe leidde dat de gegevens van S. uit het CVS-JC zijn verwijderd.

3. In het op 4 februari 2006 door B. opgemaakte proces-verbaal van verhoor van verdachte Di. staat onder meer het volgende vermeld:

"U zegt dat ik word verdacht van vernieling. Dat ik iets met vuurwerk kapot heb gemaakt. Ik weet daar niets vanaf. Daarnaast heb ik ook helemaal geen vernieling gepleegd. (...) U vraagt mij of ik wel eens met S. (...) om ga. Ik ken die jongen wel en dat is de vriend van mijn broertje. (...) Mijn broertje lijkt niet echt op mij. (...) Ik zeg U, ik weet niets van een vernieling af en heb het echt niet gedaan."

4. In het op 4 februari 2006 door B. opgemaakte proces-verbaal van verhoor van verdachte S. staat onder meer het volgende vermeld:

"U vraagt of ik een verklaring wil afleggen over een vernieling van een brievenbus. Ik weet daar wel van, maar ik vind het heel vervelend, dat ik hiervoor een vriend moet verraden. (...) U vraagt wanneer dat is geweest. Ik weet dat het op een zaterdag is geweest in november 2005. Het was in de middag, maar voor de intocht van Sinterklaas (...) U vraagt met wie ik toen was. Ik wil niet vertellen met wie, maar wel met hoeveel. We waren in het totaal met vijf jongens. Een daarvan wil ik wel noemen en dat is Fe. (...) Een uit de groep had een nitraat (illegaal vuurwerk). De broer van Fe., Di. was er ook bij. Fe. kreeg de nitraat van een ander uit de groep. Fe. heeft de nitraat aangestoken en in de brievenbus gedaan. Deze brievenbus klapte door de klap uit elkaar. We zijn vervolgens allemaal weggerend. Deze brievenbus was van de school. We hadden met elkaar afgesproken dit tegen niemand te vertellen. Ik ben er wel bij geweest, maar ik heb er niets in gedaan. Ik heb ook niet op de uitkijk gestaan. Ik heb ook geen aansteker of vuurwerk geleverd. (...) Ik heb niets gedaan en hoef mij ook niet schuldig te voelen. Ik had het ook niet kunnen voorkomen"

5. In het op 5 februari 2006 door B. opgemaakte proces-verbaal van verhoor van verdachte Fe. staat onder meer het volgende vermeld:

"ik kan wat vertellen over de vernieling van een groene PTT brievenbus. Het was in november 2005 op een zaterdag, in de middag. (...) Ik was die middag met S. bij (...) geweest. (...) in de buurt van (...) school X kwamen wij St. tegen (...) St. liep met ons mee en op een gegeven moment liepen we met z'n drieën in de buurt van de brievenbus van deze school. St. pakte een nitraat-vuurwerk. (...) St. vroeg aan mij of ik dit vuurwerk in de brievenbus durfde te gooien. (...) Ik pakte de nitraat van St. aan en ik stak zelf het vuurwerk aan en gooide het in de brievenbus. Ik zag en hoorde de brievenbus uit elkaar

knallen. Wij renden daarna heel hard weg. (...) U vraagt van wie ik het vuurtje heb geleend, maar dat weet ik echt niet meer."

6. In het op 18 februari 2006 door B. opgemaakte proces-verbaal van verhoor van verdachte St. staat onder meer het volgende vermeld:

"U vraagt of ik een verklaring wil afleggen over de vernieling van een groene plastic brievenbus. Ik weet dat dit in november 2005 is gebeurd, op een zaterdag. (...) Ik had vuurwerk gehad van een andere jongen. (...) Ik liep daarmee op straat (...) Ik liep ter hoogte van de basisschool (...) Daar kwam ik Di. en Fe., een vriend van Di. en S. tegen. (...) Ik vertelde hun dat ik ook een nitraat had gehad. De jongens vroegen of ik het wilde laten zien. Ik liet mijn nitraat aan de jongens zien. Toen zei Di. tegen mij: Steek hem af (...) Ik durfde de nitraat niet af te steken en gaf de nitraat aan Fe. (...) Ik zag dat Fe. de nitraat aanstak en in de brievenbus gooide. Ik zag de brievenbus nog ontploffen (...) Ik zag vervolgens dat Di. en zijn vriend, Fe. en S. bij de brievenbus weg liepen."

7. Op 7 maart 2006 maakte B. een LOF op ter zake van overtreding door S. van artikel 350 lid 1 Sr. en van artikel 141 Sr. Uit het door Br. ingevulde LOF blijkt onder meer het volgende over S.:

- had geen antecedenten;
- er was voor zover bekend geen individuele trajectbegeleiding voor S.;
- ging naar school en spijsbelde tijdens het delict niet;
- maakte in zijn vrije tijd geen deel uit van een groep;
- was tijdens het delict niet onder invloed;
- was niet verslaafd, zag er niet onverzorgd uit, gebruikte tijdens het delict geen fysiek geweld, had geen contact met hulpverlening;
- nooit geregistreerd als vermist of als slachtoffer of getuige van huiselijk geweld;
- ouders van S. waren niet bekend in de politieregistratie;
- er was geen sprake van enig ander risicogedrag in de afgelopen zes maanden dan de vernieling van de brievenbus.

Als risicogedrag wordt op het LOF vermeld: rondhangen, vandalisme, druggebruik, (winkel)diefstal, wegglopen, spijbelen, dierenmishandeling, roken, alcoholgebruik, 's avonds laat zonder toezicht op straat, pesten, vechten, brandstichten/vuurtje stoken.

8. Bij brieven van 7 maart 2006 deelde B. namens het regionale politiekorps Gelderland-Zuid de ouders (waaronder verzoeker) van S. en aan S. mee dat S. onlangs met de politie in aanraking kwam in verband met een strafbaar feit. Voorts deelde B. mee dat de politie de gegevens van S. in het computersysteem CVS-JC registreerde en dat dit systeem werd gebruikt door de politie, de Raad voor de Kinderbescherming en het Openbaar Ministerie (OM). Ten slotte verwees B. voor vragen over het systeem naar de beheerder van het systeem, te weten de Directeur Centrale Justitiële Documentatie.

9. Bij brief van 5 april 2006 verzocht verzoeker de privacyfunctionaris van het politiekorps Gelderland-Zuid om de registratie van zijn zoon S. in het CVS-JC ongedaan te maken.

10. Bij brief van 9 oktober 2006 berichtte de privacyfunctionaris verzoeker dat hij de brief van verzoeker doorgezonden had naar de beheerder van het CVS-JC en dat hij de beheerder had geadviseerd om tot verwijdering over te gaan.

11. Bij brief van dezelfde datum deelde de privacyfunctionaris de beheerder van het CVS-JC mee dat hij in de brief van verzoeker van 5 april 2006 aanleiding zag om de beheerder te vragen om tot verwijdering van S. uit het CVS-JC. De privacyfunctionaris grondde zijn verzoek op de volgende argumenten:

"• de zeer jeugdige leeftijd van geregistreerde S. ten tijde van het incident (10 jaar).

- de aard van het incident
- zijn beperkte rol in situatie
- het ontbreken van andere risicosignalen
- lokaal staat betrokkene en het incident nog zeker vijf jaar geregistreerd in BPS".

12. Bij brief van 13 oktober 2006 deelde de beheerder van het CVS-JC de privacyfunctionaris mee dat (de gegevens van) S. conform zijn verzoek uit het CVS-JC waren verwijderd. Bij brief van 24 oktober 2006 stelde de privacyfunctionaris verzoeker van dit bericht op de hoogte.

13. Tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaarde politieambtenaar B. telefonisch op 18 februari 2008 voor zover hier van belang het volgende. B. registreerde S. in het CVS-JC ongeveer gelijktijdig met het opmaken van het LOF. Die registratie vindt plaats aan de hand van een apart formulier maar gebeurt automatisch als iemand naar Halt (in het kader van een aangeboden Stop-reactie) wordt doorverwezen. Het kon zijn dat B. in dit geval de ouders van S. voorafgaand aan de registratie daarvan niet op de hoogte stelde. B. wist dat niet meer. B. let nu in ieder geval heel goed op dat zij vooraf ouders op de hoogte stelt van een registratie in CVS-JC; dat

moet namelijk gebeuren. B. begrijpt dat ouders van een dergelijke registratie schrikken. Politieambtenaar Ko. (senior project agent jeugd bij het team Geldermalsen), bekeek het door B. opgemaakte LOF en zond het LOF door naar Halt. Voorafgaand aan deze doorzending had B. hierover rond 7 maart 2006 telefonisch overleg met parketsecretaris, de heer Sc., werkzaam bij het parket te Arnhem.

14. Tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaarde parketsecretaris Sc., werkzaam bij het arrondissementsparket Arnhem, telefonisch op 4 maart 2008 voor zover hier van belang het volgende. Sc. kon zich herinneren dat hij rond 7 maart 2006 met B. overlegd had over het incident van de vernielde brievenbus. Sc. kon zich niet meer herinneren of het gesprek met B. specifiek over S. ging. Volgens Sc. was de vraag of er sprake was van een strafbaar feit. In de visie van Sc. was er nadat hij de zaak had bekeken, sprake van het strafbare feit openlijke geweldpleging. In dit geval stond S. erbij en keek hij ernaar. S. distantieerde zich er niet van. In zoverre was hij als onderdeel van de groep ook aansprakelijk voor de vernieling van de brievenbus, aldus Sc.

15. Tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaarde politieambtenaar Ko. telefonisch op 28 juli 2008 voor zover hier van belang het volgende. In het algemeen wordt er, indien er sprake is van een minderjarige verdachte en een misdrijf, een LOF opgemaakt. Het opmaken van een LOF gebeurt pas als de zaak rond is en als alle betrokkenen zijn gehoord. Nadat er een LOF is opgemaakt worden de brieven aan CVS-JC automatisch door het systeem aangemaakt. In dit geval vulde B. deze brieven in. De werkelijke registratie in het CVS-JC vindt plaats op het moment dat Ko. de gegevens doorboekt naar de landelijke computer. Dit laatste doet Ko. eens in de zoveel tijd en aan de hand van de meldingen die zij daarvan ontvangt. Ko. bekeek het LOF van S. en dat vond zij prima.

Nadat er een LOF is opgemaakt vindt er altijd registratie in het CVS-JC plaats. Dit laatste is volgens Ko. een verplichting. Er wordt gehandeld conform een landelijke richtlijn, aldus Ko. Ko. had die richtlijn niet voorhanden en verwees daarvoor naar de publieksbrochure van oktober 2001 over het CVS-JC (zie Achtergrond onder 3a.).

Beoordeling

16. Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel. Dit vereiste brengt mee dat de politie alleen mag besluiten om een minderjarige verdachte in het CVS-JC te registreren als er voldoende aanwijzingen zijn dat die minderjarige 'het criminele pad' opgaat en dat die registratie nodig is om die (jeugd)criminaliteit te voorkomen en/of te bestrijden.

17. Vaststaat dat S. als verdachte in de zin van artikel 27, eerste lid van het Wetboek van Strafvordering (Sv.) (zie Achtergrond onder 2) was aangemerkt. S. werd immers in die

hoedanigheid op 4 februari 2006 door B. verhoord. Voorts maakte de politie tegen S. proces-verbaal (het LOF) op, waarin stond vermeld dat S. verdacht werd van overtreding van artikel 350 Sr. en van artikel 141 Sr. (zie Achtergrond onder 1.). De eerste vraag die beantwoord moet worden is of S. in dit geval als verdachte kon worden aangemerkt. Daarover oordeelt de Nationale ombudsman als volgt.

18. Uit de verklaring van getuige Z en uit de verklaring van S. zelf volgt dat S. in ieder geval aanwezig was bij de vernieling van de brievenbus. Op grond van die twee verklaringen (afgelegd op respectievelijk 28 december 2005 en 4 februari 2006) kon de politie een redelijk vermoeden hebben dat S. zich schuldig had gemaakt aan overtreding van artikel 350 Sr. dan wel van artikel 141 Sr. en S. als verdachte in de zin van artikel 27 Sv. aanmerken en tot nader opsporingsonderzoek overgaan.

19. De tweede vraag die moet worden beantwoord is of S. ook als (mede)pleger van het openlijk geweld (overtreding van artikel 141 Sr.) kon worden gezien. Immers uit artikel 5 aanhef en onder b van het Reglement. kan worden afgeleid dat een jeugdige jonger dan twaalf jaar alleen voor registratie in het CVS-JC in aanmerking komt als hij een strafbaar feit *heeft gepleegd* waarvoor de jeugdige als hij ouder dan twaalf jaar was geweest een proces-verbaal van de politie zou hebben gekregen. Pas in dát geval is er volgens het Reglement sprake van een verdachte in de zin van artikel 27 Sv. (zie Achtergrond onder 3.) Hierover oordeelt de Nationale ombudsman als volgt.

20. Uit de (na 4 februari 2006 afgelegde) verklaringen van Fe. en St. valt zonder meer af te leiden dat S. en zijn vriend Fe. op een bepaald moment St. tegenkwamen. Daarnaast blijkt uit die verklaringen het volgende. St. vatte op een bepaald moment het idee op, al dan niet aangezet door een ander, om dat vuurwerk aan te steken. St. durfde dit niet en gaf het vuurwerk om die reden aan Fe. St. vroeg aan Fe. of hij het vuurwerk in de brievenbus durfde te stoppen. Fe. stak het vuurwerk vervolgens aan en stopte het in de brievenbus van school X. waarna de brievenbus ontplofte. Hierna renden alle daarbij aanwezige jongens, waaronder in ieder geval Fe., St. en S., weg. Vastgesteld kan worden dat S. vanaf de ontmoeting met St. tot en met de ontploffing van de brievenbus aanwezig was in de groep. De Nationale ombudsman leidt uit de verklaringen van S., Fe. en St. af dat S. zich er vanaf enig moment van bewust was dat het de bedoeling was om het vuurwerk aan te steken en het daarna brandend in de brievenbus te gooien. Ondanks die wetenschap distantieerde S. zich hiervan niet; hij en Fe. waren er nog altijd bij toen de actie werd uitgevoerd. Uit de verklaringen van Fe. en St. valt echter níet af te leiden dat S., naast zijn (bewust gekozen) aanwezigheid, ook nog een fysieke, vocale, intellectuele of andere bijdrage leverde waarmee hij het geweld bevorderde.

Het staat vast dat S. tegenover Br. verklaarde dat hij met (een aantal van) de jongens in de groep had afgesproken om de gepleegde vernieling tegen niemand te vertellen en dat hij niet bereid was om tegenover de politie te verklaren wie allemaal bij de vernieling waren betrokken. Deze gedragingen zijn echter onvoldoende om te concluderen dat S. daardoor

de ontdekking van alle feitelijke geweldplegers bemoeilijkte en daardoor het geweld bevorderde. De Nationale ombudsman acht op grond van de verklaring van S. voldoende aannemelijk dat de afspraak om de vernieling tegen niemand te vertellen pas was gemaakt nadat de brievenbus vernield was. Voorts is niet duidelijk van wie het maken van die afspraak uitging. Als enige verklaarde S. daar immers over: "(...) Deze brievenbus klapte door de klap uit elkaar. We zijn vervolgens allemaal weggerend. Deze brievenbus was van de school. We hadden met elkaar afgesproken dit tegen niemand te vertellen. (...)" Verder staat vast dat S. tijdens zijn verhoor wel degelijk de naam van de fysieke pleger, Fe. prijs gaf. Daarnaast noemde S. de naam van een andere betrokkene, Di. en verklaarde hij hoeveel jongens bij de vernieling betrokken waren geweest. Alles overziend is de Nationale ombudsman van oordeel dat S. niet als pleger (en dus niet als verdachte in de zin van artikel 5 aanhef en onder b van het Reglement) van het misdrijf openlijke geweldpleging kon worden gezien. Zie hiertoe de kamerstukken bij de wijziging van artikel 141 Sr. (zie Achtergrond onder 4., met name pagina 4, 5 en 6 en Achtergrond onder 5., met name pagina 12 en 16), alsmede de Conclusie van AG mr. Machielse bij het arrest van de Hoge Raad van 11 november 2003, LJN AL6209 (zie Achtergrond onder 6.)

Dit brengt mee dat de politie niet gerechtigd was om S. op grond van artikel 5 aanhef en onder b van het Reglement (zie Achtergrond onder 3.) in het CVS-JC te registreren.

Door S. in het CVS-JC systeem te registreren heeft de politie gehandeld in strijd met het evenredigheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

21. De Nationale ombudsman benadrukt voorts dat in zijn visie per geval moet worden beoordeeld of een registratie in het CVS-JC opportuun is en niet automatisch in alle gevallen waarin er een LOF is opgemaakt moet plaatsvinden. Steeds moet worden afgewogen of een registratie, in de gevallen dat de politie daartoe wel gerechtigd is, ook in overeenstemming is met het doel zoals vermeld in artikel 2 van het Reglement en in de door de korpsbeheerder overgelegde brochures over het CVS-JC (zie Achtergrond respectievelijk onder 3., 3a. en 3b.). Van belang daarbij is of de minderjarige dan wel zijn ouders ooit eerder met politie en justitie in aanraking zijn geweest dan wel dat er sprake is van andere indicaties of risico's die doen vermoeden dat de minderjarige in de (nabije) toekomst 'het criminele pad' opgaat. Verder zijn de leeftijd van de minderjarige, de aard van het gepleegde strafbare feit en het aandeel van de minderjarige daarin bepalend. Afweging van deze criteria dient te leiden tot de conclusie dat er een noodzaak is om de minderjarige in het CVS-JC te registreren met als doel het voorkomen en bestrijden van zijn of haar (mogelijk) crimineel gedrag. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman was er ten aanzien van S. geen sprake van indicaties als hiervoor bedoeld.

22. Ten slotte merkt de Nationale ombudsman het volgende op. Indien er een registratie plaatsvindt is de politie op grond van artikel 12 van het Reglement (zie Achtergrond onder

3.) verplicht de betrokkene(n) daarvan vooraf op de hoogte te stellen. Aannemelijk is dat dit in dit geval niet gebeurde, hetgeen niet zorgvuldig was. Uit de verklaring van politieambtenaar B. kan worden afgeleid dat zij, voor zover zij S. en zijn ouders niet vooraf van de registratie op de hoogte stelde, zich ervan bewust is dat dit niet zorgvuldig was. Voorts verklaarde B. dat zij weet dat die kennisgeving vooraf moet gebeuren en dat zij er voortaan goed op zal letten dat zij ouders vooraf op de hoogte stelt.

De Nationale ombudsman hecht eraan te benadrukken dat hij het van belang acht dat de politie gevolg geeft aan haar plicht om betrokkenen voorafgaand aan de registratie in CVS-JC daarvan op de hoogte te stellen. Tegelijkertijd ligt het in de rede om wat meer informatie over het CVS-JC aan betrokkenen te geven. Een korte mondelinge toelichting en het uitreiken van de publieksbrochure en de productbrochure over het CVS-JC (zie Achtergrond onder 3a. en 3b.) aan betrokkenen volstaat. In beide brochures wordt het Reglement genoemd en betrokkenen die dat wensen kunnen een exemplaar van dit Reglement bij de politie dan wel bij de beheerder van het CVS-JC opvragen.

II. Ten aanzien van het meedelen door B. aan Halt Gelderland dat verzoeker wilde deelnemen aan de Stop-reactie

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat politieambtenaar B. van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid aan Halt Gelderland begin 2006 heeft meegedeeld dat verzoeker wilde deelnemen aan een zogenaamde Stop-reactie ten behoeve van zijn toen elf jaar oude zoon S., terwijl verzoeker van meet af aan genoemde politieambtenaar te kennen gaf niet te willen deelnemen. Verzoeker voerde daartoe aan dat hij kort na 15 maart 2006 een brief van Halt-Gelderland (hierna: Halt) ontving waarin stond dat Halt van de politie het bericht ontving dat hij wilde meewerken aan een Stop-reactie ten behoeve van S. Volgens verzoeker is dit onjuist en gaf hij B. vanaf het eerste contact met haar op het politiebureau in Geldermalsen op 4 februari 2006 te kennen dat hij niet aan een Stop-reactie wilde meewerken.

2. De korpsbeheerder achtte de klacht ongegrond. De korpsbeheerder voert daartoe het volgende aan. Bureau Halt houdt zich bezig met preventie en bestrijding van jeugdcriminaliteit. Voor jongeren tussen twaalf en achttien jaar bestaat de Halt-afdoening. De Stop-reactie is bedoeld voor kinderen jonger dan twaalf die een strafbaar feit hebben gepleegd. Meedoen aan de Stop-reactie is vrijwillig. De ouders moeten hiervoor toestemming geven. De 'Aanwijzing 12-minners inclusief stop-reactie' (verder: de Aanwijzing) bevat het protocol voor de Stop-reactie. De Stop-reactie wordt uitgevoerd door de Halt-bureaus na verwijzing door de politie. In Gelderland-Zuid is iedere opsporingsambtenaar bevoegd tot het aanbieden van een Stop-reactie. Nu S. gezien mocht worden als (mede)pleger van openlijke geweldpleging (artikel 141 Sr.) viel S. onder het toepassingsbereik van de Stop-reactie, aldus de korpsbeheerder. Zie voor dit alles ook

Achtergrond onder 7.

B. gaf tijdens het verhoor van S. op 4 februari 2006 aan dat S. in aanmerking kwam voor een doorverwijzing naar Halt. Verzoeker gaf toen aan dat hij dat niet wilde. Hierop overlegde B. met parketsecretaris Sc.; tijdens dat overleg gaf zij aan dat de ouders van S. niet wilden meewerken. Sc. achtte desondanks een doorverwijzing in het belang van alle vier de kinderen die bij de vernieling betrokken waren geweest en adviseerde doorverwijzing. Tijdens het telefoongesprek op 17 maart 2006 tussen verzoeker en B. bood B. de Stop-reactie aan. Ook toen liet verzoeker weten dat hij daaraan niet meewerkte. B. meldde S. feitelijk bij Halt aan door toezending van het LOF. Op het LOF gaf B. aan dat Sc. de beslissing om S. naar Halt te verwijzen had genomen én dat S. noch zijn ouders hieraan wilde(n) meewerken. Na ontvangst van het LOF zond Halt een standaardbrief aan verzoeker. Uit die brief blijkt niet dat B. het OM kenbaar maakte dat verzoeker had aangegeven geen prijs te stellen op de doorverwijzing naar Halt.

S. is derhalve zonder toestemming van de ouders naar Halt doorverwezen. Gelet op het overleg dat B. met Sc. voerde en in aanmerking nemende dat het OM eindverantwoordelijke is, nam het OM haar bevoegdheid/verantwoordelijkheid tot het geven van een Stop-reactie weer terug. De doorverwijzing geschiedde derhalve op aanwijzing en onder verantwoordelijkheid van het OM., aldus de korpsbeheerder. In ieder geval gaf B. zowel tijdens het overleg met Sc. als op het aan Halt toegestuurde LOF duidelijk aan dat verzoeker niet instemde met de verwijzing. Dat Halt verzoeker een brief stuurde waar dat niet uit bleek valt niet aan de politie te verwijten, aldus de korpsbeheerder.

3. Op het door B. op 7 maart 2006 opgemaakte LOF staat op pagina vier bij "Opmerkingen verbalisant" als volgt vermeld:

"Vader vindt dat de politie de zaak opblaast en is bang dat wij meer schade aanrichten aan hun zoon, dan dat nodig is. M. (verzoeker, N.o.) vroeg mij de naam van de beslissende parketsecretaris. Daar heeft M. inmiddels ook contact mee opgenomen en heeft inmiddels uitleg gehad."

Op pagina vijf van het LOF staat vermeld:

"HALT

Beslissing door : Sc.

Verdachte en ouders akkoord : Nee"

4. Bij brief van 15 maart 2006 deelde mevrouw Kl. namens Halt (Gelderland) de ouders van S. onder meer het volgende mee. S. was aangehouden vanwege (zijn betrokkenheid bij) vernieling. Omdat S. nog geen twaalf jaar was, was geen strafrechtelijke vervolging

door het OM mogelijk. Halt biedt ouders van kinderen onder de 12 jaar, die een strafbaar feit hebben gepleegd, een Stop-reactie aan. Kl. berichtte voorts dat Halt van de politie het bericht ontving dat zij wilden deelnemen aan een Stop-reactie. Kl. nodigde S. en zijn ouders uit voor een gesprek en legde het doel van het gesprek uit.

5. Bij brief van 18 maart 2006 deelde verzoeker Kl. mee dat het bericht van de politie dat zij mee wilden werken aan een Stop-reactie onjuist was.

6. Bij brief van 24 maart 2006 deelde Kl. de ouders van S. mee dat zij de politie een bericht had gestuurd dat zij hadden afgezien van deelname aan de Stop-reactie. Voorts deelde Kl. mee dat, omdat S. nog geen twaalf jaar oud was, daar geen consequenties aan waren verbonden en Halt de Stop-reactie als afgerond beschouwde.

Een brief met gelijksoortige inhoud stuurde Kl. op 24 maart 2006 aan de politie.

7. Tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaarde politieambtenaar B. telefonisch op 18 februari 2008 voor zover hier van belang het volgende.

De brigadier Jeugd, mevrouw Ko., bekeek het door B. opgemaakte LOF en Ko. stuurde het LOF uiteindelijk door naar Halt. In dit geval betrof dat dan de Stop-reactie in verband met de leeftijd van S. (S. was destijds jonger dan twaalf jaar). Ko. stuurde het LOF naar mevrouw Kl. van Bureau Halt Gelderland. Voorafgaand aan de doorzending naar Halt had B. telefonisch overleg (rond 7 maart 2006) met parketsecretaris Sc. Het klopt volgens B. dat zij een zelfstandige bevoegdheid heeft om een Stop-reactie aan te bieden. In dit geval echter nam Sc. de uiteindelijke beslissing. Tijdens het overleg met Sc. gaf B. aan dat de ouders van S. niet wilden meewerken. Sc. zei haar om toch door te sturen. Het komt voor dat ouders in eerste instantie boos zijn en teleurgesteld en emotioneel reageren en daarom niet willen meewerken, maar later toch het belang van meewerken aan een Stop-reactie inzien. Om laatstgenoemde mogelijkheid bij voorbaat niet uit te sluiten zei Sc. B. om in dit geval toch door te sturen naar Halt. De ouders kunnen immers, nadat zij een uitnodiging van Halt hebben ontvangen, altijd nog zeggen dat zij definitief niet willen meewerken. De uiteindelijke beslissing om toch de Stop-reactie aan te bieden (en dus door te sturen naar Halt) nam Sc., aldus B.

8. Tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaarde parketsecretaris Sc. telefonisch op 4 maart 2008 voor zover hier van belang het volgende. Ten aanzien van S. was er alleen een Stop-reactie mogelijk, omdat hij jonger dan twaalf jaar oud was. Iemand die jonger dan twaalf jaar oud is kan niet vervolgd worden. De beslissing om naar Halt (waaronder ook valt de Stop-reactie voor minderjarigen onder de twaalf jaar) door te verwijzen ligt niet bij Sc. De politie kan wel in overleg met het OM treden, bijvoorbeeld als de zaak afwijkt van de standaardcriteria die er zijn om naar Halt door te verwijzen. De doorverwijzing op zich is een zelfstandige bevoegdheid van de

politie, aldus Sc.

9. Aan een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verstrekte de heer V., teamleider (van Kl.) bij Halt (Gelderland) telefonisch op 29 februari 2008 en op 13 maart 2008 voor zover hier van belang de volgende informatie. In dit geval heeft de politie het LOF van 7 maart 2006 opgemaakt door B. aan Halt toegestuurd. Op grond van hetgeen op dit LOF stond vermeld had het voor Halt duidelijk moeten zijn dat de ouders van S. niet aan de Stop-reactie wilden meewerken. In dit geval stuurde Halt aan de ouders van S. de brief van 15 maart 2006 toe. Deze brief was een standaardbrief. Een standaardbrief kan aan elk bijzonder geval worden aangepast. In dit geval had die brief aan de specifieke omstandigheden van het geval moeten worden aangepast, hetgeen helaas niet gebeurde. V. kon niet meer nagaan waarom dit was misgegaan. V. ging ervan uit dat de behandelend medewerkster Kl. de mededeling op het LOF dat S. en zijn ouders niet wilden meewerken aan de Stop-reactie over het hoofd zag, aldus V.

10. Tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaarde politieambtenaar Ko. telefonisch op 28 juli 2008 voor zover hier van belang het volgende.

Ko. herinnerde zich deze zaak nog vaag; het was alweer een tijd geleden. Het ging om een jongen die onder de twaalf was en normaal gesproken is de politie zelfstandig bevoegd om dan een Stop-reactie aan te bieden. In dit geval waren de ouders het daar niet mee eens en om die reden adviseerde Ko. de verbalisant B. om deze zaak aan de parketsecretaris voor te leggen en om hem om advies te vragen. Doordat de ouders het niet eens waren met de Stop-reactie week deze zaak af van een normaal geval. Ko. had begrepen dat dit overleg had plaatsgevonden en dat de parketsecretaris had geadviseerd om naar Halt door te verwijzen.

Beoordeling

11. Het vereiste van administratieve nauwkeurigheid houdt in dat bestuursorganen secuur werken. Dit brengt mee dat de door een bestuursorgaan verstrekte informatie waarheidsgetrouw en duidelijk moet zijn.

12. De Nationale ombudsman kan de korpsbeheerder niet volgen in zijn redenering dat in dit geval de doorverwijzing plaatsvond door dan wel namens het OM. Volgens de korpsbeheerder is iedere opsporingsambtenaar in zijn korps bevoegd tot het aanbieden van een Stop-reactie. Dat deze bevoegdheid ook de feitelijke verwijzing naar Halt impliceert spreekt vanzelf. Voorts verklaarden B. en Ko. ook zelf dat zij over die zelfstandige bevoegdheid beschikken. Ten slotte verklaarde Sc. dit laatste ook, waarbij hij aangaf dat de politie in afwijkende gevallen wel met hem in overleg kan treden. Ook uit de Aanwijzing volgt dat deze verwijzingsbevoegdheid door de officier van justitie aan opsporingsambtenaren kan worden gedelegeerd (zie Achtergrond onder 7. onder 1. Begripsbepaling). De Nationale ombudsman heeft derhalve geen reden om eraan te

twijfelen dat de officier van justitie aan alle opsporingsambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid, waaronder B. en Ko., de bevoegdheid had gedelegeerd om als Stop-verwijzer te kunnen optreden. Het feit dat B. in dit geval hierover overleg voerde met Sc. doet niets af aan de aan B. gedelegeerde bevoegdheid. Dit overleg lag bovendien in de rede en was zeer zorgvuldig van B. nu duidelijk was dat S. en zijn ouders zeer afwijzend stonden tegenover de betreffende Stop-reactie. Volgens de Nationale ombudsman ziet de door de korpsbeheerder genoemde eindverantwoordelijkheid van het OM in dit geval uitsluitend nog op de *uitvoering* van de Stop-reactie (zie Achtergrond onder 7. Sluitend systeem van verwijzingen onder a)). Alles overziend is de Nationale ombudsman van oordeel dat B. en niet Sc. de uiteindelijke verwijzingsbeslissing nam.

13. Vaststaat dat B. op het LOF van 7 maart 2006 vermeldde dat S. en zijn ouders niet aan de Stop-reactie wilden meewerken. Tevens staat vast dat de politie dit LOF naar Halt doorstuurde en dat dat de verwijzing voor de Stop-reactie betrof. Uit de door V. verschafte informatie blijkt dat Halt het LOF van 7 maart 2006 ontving en dat op het LOF duidelijk stond vermeld dat de ouders van S. hun medewerking aan de Stop-reactie weigerden. Dit was derhalve duidelijk voor Halt. Desondanks stuurde Halt aan de ouders van S. een uitnodigingsbrief waarin stond vermeld dat Halt van de politie had vernomen dat zij wél aan de Stop-reactie wilden meewerken. Die brief was een standaardbrief. Halt had verzuimd die brief aan te passen aan het specifieke geval, hetgeen wel had moeten gebeuren. Gelet op dit alles kan worden vastgesteld dat de politie wel degelijk aan Halt meedeelde dat de ouders van S. niet wilden meewerken aan de Stop-reactie. De omstandigheid dat dit laatste niet stond vermeld in de brief van 15 maart 2006 van Halt aan verzoeker valt derhalve de politie niet te verwijten, maar dient voor rekening en risico van Halt te komen. Dit laatste erkende V. ook.

De politie heeft niet gehandeld in strijd met het vereiste van administratieve nauwkeurigheid.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

III. Ten aanzien van het niet oordelen door de korpsbeheerder over de klacht over de door B. onvolledig verstrekte informatie

Bevindingen

1. De Nationale ombudsman stelt voorop dat het gaat om informatieverstrekking door B. in een persoonlijk gesprek (en niet in een telefoongesprek zoals hiervoor op pagina twee onder klacht staat vermeld) met verzoeker op 4 februari 2006.
2. Verzoeker klaagt erover dat de korpsbeheerder geen oordeel heeft gegeven over zijn klacht dat politieambtenaar B. van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid in een persoonlijk gesprek op 4 februari 2006 hem onvolledige informatie heeft verstrekt over de

wijze waarop verzoeker het proces-verbaal van aangifte en de getuigenverklaring over de eind 2005 gepleegde vernieling van een brievenbus kan inzien.

Verzoeker voerde daartoe het volgende aan. Verzoeker informeerde tijdens het gesprek met B. op het politiebureau te Geldermalsen naar zijn mogelijkheden om inzage te krijgen in het proces-verbaal van aangifte en de getuigenverklaring. B. deelde hem hierop mee dat hij de inzage alleen via een advocaat kon krijgen. In het telefoongesprek dat verzoeker met B. op 5 maart 2006 voerde bevestigde B. dit. Volgens informatie die verzoeker hierover van Sc. ontving kon verzoeker ook een verzoek tot inzage doen bij de vertrouwenspersoon van de politie. B. wees hem niet op die (tweede) mogelijkheid, aldus verzoeker.

3. De korpsbeheerder achtte de klacht van verzoeker ongegrond. De korpsbeheerder voert hiertoe het volgende aan. Verzoeker noemde in zijn klachtbrieven van 4 februari 2006, 17 maart 2006 en van 26 april 2006 zijn klachten over (inzage in) de aangifte en de getuigenverklaring niet. B. deelde verzoeker mee dat zij hem geen namen mocht geven. Deze informatie was gelet op hetgeen daaromtrent in de Wet politieregisters staat vermeld juist. Tijdens het gesprek tussen de klachtbehandelaar (in dit geval politieambtenaar Bo.) en verzoeker op 23 maart 2006 is hier wel over gesproken. Bo. deelde verzoeker mee dat hij voor inzage contact op moest nemen met de privacyfunctionaris. Dit leek voldoende en er was geen reden om dit onderwerp tot klachtpunt te verheffen. De door Bo. verschaft informatie was bovendien correct. Op grond van de brieven van verzoeker, het met hem gevoerde gesprek en de zitting bij de klachtencommissie was er geen reden dit punt expliciet in de klachtbehandeling op te nemen. Om die reden gaf de korpsbeheerder over deze klacht geen oordeel. Indien dat de bedoeling was geweest van verzoeker dan is dat onvoldoende duidelijk geworden.

4. In de bij de reactie van de korpsbeheerder gevoegde reactie van B. verklaarde B. als volgt. Verzoeker vroeg haar wie de getuige in de onderhavige zaak was en daarnaast verzocht hij om inzage in de aangifte. B. deelde verzoeker daarop mee dat zij hem die gegevens niet mocht verstrekken en dat hij die gegevens via een advocaat kon opvragen, aldus B.

5. De korpsbeheerder besliste bij brief van 23 juli 2006 over de klachten van verzoeker. In die brief liet zij weten dat zij het advies van de commissie van 26 juni 2006 in haar oordeel had betrokken. Voorts gaf de korpsbeheerder in die beslissing aan dat verzoeker bij brief van 26 april 2006 om formele behandeling van zijn klacht verzocht.

De commissie vatte in haar advies de klacht van verzoeker over B. als volgt samen: "dat de werkwijze en de manier van communiceren van een andere politieambtenaar (B.; N.o.) beneden de maat is geweest." Daarnaast vermeldde de commissie in haar advies drie klachtbrieven van verzoeker, te weten de brieven van 4 februari 2006, 17 maart 2006 en 2 april 2006. Voorts blijkt uit het advies dat de commissie alleen de registratie in het CVS-JC en de doorverwijzing naar Halt door B. besprak.

Beoordeling

6. Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van bestuursorganen feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering. Dit brengt mee dat een bestuursorgaan in de afdoeningsbrief naar aanleiding van een klacht op alle klachtonderdelen dient in te gaan, tenzij er bijzondere redenen kunnen worden aangegeven om dat niet te doen.

7. In zijn brief van 26 april 2006 verwees verzoeker naar zijn klachten over de werkwijze en communicatie van B. zoals verwoord in zijn brief van 17 maart 2006. Verder gaf verzoeker in de brief van 26 april 2006 aan dat zijn klachten over B. op 23 maart 2006 waren besproken met klachtbehandelaar Bo. Dit was volgens verzoeker echter geen uitvoerige bespreking, omdat Bo. aangaf dat zij niet de direct leidinggevende van B. was. In zijn brief van 17 maart 2006 klaagde verzoeker expliciet over de onvolledige informatieverstrekking door B. over inzage in de aangifte en de getuigenverklaring en over de bemiddeling.

8. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman blijkt uit de klachtbrieven van 17 maart 2006 en van 26 april 2006 van verzoeker aan de politie duidelijk genoeg dat hij niet tevreden was over de wijze waarop de klacht over de informatieverschaffing door B. in de informele fase was behandeld. Dat hij een formele behandeling van die klacht en een gemotiveerd oordeel van de korpsbeheerder over de gegrondheid daarvan (zoals geregeld in artikel 9 en 12 van de Klachtenregeling; zie Achtergrond onder 9.) wenste lag derhalve voor de hand.

Door geen oordeel over deze klacht van verzoeker te geven handelde de korpsbeheerder in strijd met het motiveringsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

9. Verder merkt de Nationale ombudsman het volgende op. Uit de reactie van B. volgt dat zij verzoeker alleen informeerde over zijn mogelijkheid om via een advocaat inzage in de aangifte en de getuigenverklaring te verkrijgen. Dat deze informatie onvolledig was blijkt uit het feit dat Bo. verzoeker mededeelde dat hij zich met zijn verzoek om inzage óók kon wenden tot de privacyfunctionaris van het korps. Het ging derhalve niet om de vraag of de informatie die B. aan verzoeker verschaftte juist was, maar of deze volledig was. Dat laatste was naar het oordeel van de Nationale ombudsman niet het geval.

IV. Ten aanzien van het niet oordelen door de korpsbeheerder over de klacht over het bemiddelingsgesprek

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de korpsbeheerder geen oordeel heeft gegeven over zijn klacht dat politieambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid het protocol zoals beschreven in de folder "Klagen over de politie? Dat kan!" niet hebben gevolgd. Verzoeker klaagt er in dat verband over dat er nooit een bemiddelingsgesprek tussen hem en de direct leidinggevende van politieambtenaar B. heeft plaatsgevonden.

Volgens verzoeker meldde hij in zijn brief van 26 april 2006 heel duidelijk dat hij nooit een gesprek had gehad met de (direct) leidinggevende van B. en dat hij om die reden verbaasd was over de inhoud van de brief van 13 april 2006 van de waarnemend districtschef (politieambtenaar mevrouw W.; N.o.). In die brief liet W. hem weten dat de klacht over B. formeel niet in behandeling kon worden genomen. Verder liet W. weten dat volgens klachtbehandelaar Bo. deze klacht tijdens het gesprek op 23 maart 2006 uitvoerig was besproken en dat verzoeker had aangegeven dat de klacht voldoende was behandeld, behoudens de vermelding van zijn zoon in het CVS-JC. Volgens verzoeker is dat onjuist en gaf Bo. aan dat de klacht over B. met de heer Wi., de leidinggevende van B. zou worden besproken. Verzoeker weet tot op heden niet waarom hij nooit een gesprek met Wi. had over zijn klachten over B.

2. De korpsbeheerder achtte de klacht van verzoeker ongegrond. Volgens de korpsbeheerder stelde verzoeker in zijn brief van 26 april 2006 aan de orde dat hij geen bemiddelingsgesprek met de leidinggevende van B. had gehad en dat hij het met de afhandeling van zijn klacht(en) over B. niet eens was. In diezelfde brief verzocht verzoeker om een oordeel van de korpsbeheerder. Uit het advies (punt 3.3) van de klachtencommissie blijkt dat verzoeker ook tijdens de hoorzitting aangaf dat het jammer was dat hij niet met de leidinggevende van B. had gesproken. Dit punt is echter niet als klacht behandeld. Indien verzoeker ook over deze klacht een oordeel van de korpsbeheerder wenste dan was dat toen voor de korpsbeheerder onvoldoende duidelijk.

De korpsbeheerder bood hiervoor zijn excuses aan.

De korpsbeheerder gaf verder aan dat Bo. als klachtbehandelaar optrad en dat verzoeker met Bo. op 23 maart 2006 een gesprek had. Tijdens dat gesprek werd de klacht over B. uitvoerig besproken. Verzoeker gaf ook aan Bo. aan dat alles voldoende was besproken, behalve de vermelding van zijn zoon in het CVS-JC. Dit alles verwoordde Wi. in haar brief van 13 april 2006. Voor die brief is de zienswijze van klachtbehandelaar Bo. de belangrijkste informatiebron, aldus de korpsbeheerder.

3. Bij brief van 13 april 2006 deelde Wi. verzoeker onder meer als volgt mee:

"...Uw klacht d.d. 2 april betreffende de werkwijze en communicatie van mevrouw (...) B. is door mij in goede orde ontvangen. Wij kunnen echter deze klacht formeel niet in behandeling nemen. Klachtbehandelaar (...) Bo. schrijft in haar rapportage dat ook deze klacht reeds in het gesprek van 23 maart 2006 uitvoerig is besproken. U heeft in dit

gesprek ook aangegeven dat deze klacht voldoende is behandeld, behoudens de vermelding van uw zoon in het CVS. Het verwijderen van deze gegevens is echter een beslissing die niet door (...) B. genomen kan worden. U dient hiervoor een verzoek in te dienen bij de korpsbeheerder. Deze procedure is in het gesprek ook met u besproken. (...)

Ik vertrouw erop dat uw klacht hiermee voldoende is afgehandeld. Mocht dit onverhoopt niet zo zijn, dan kunt u binnen zes weken na dagtekening van deze brief schriftelijk de korpsbeheerder om diens oordeel over de klacht vragen. ..."

5. Bij brief van 26 april 2006 deelde verzoeker W. onder meer als volgt mee:

"... Het verbaasd mij dan ook dat u, zonder dat ik eerst een bemiddelingsgesprek met de direct leidinggevende van B. heb gehad vermeldt dat ik in het gesprek van 23 maart heb aangegeven dat ook deze klacht voldoende is besproken. Het protocol beschreven in uw folder (...) (zie Achtergrond onder 8., toevoeging No.) is door u dan ook niet correct gevolgd. Dat ik het met de afdoening van mijn klachten tegen B. niet eens was heb ik ook in het telefoongesprek met Bo. d.d. 30 maart 2006 duidelijk kenbaar gemaakt. (...). Ik zie mij dan ook genoodzaakt om u, overeenkomstig het klachtenprotocol, officieel te verzoeken het complete dossier (...) voor te leggen aan de korpsbeheerder ..."

6. Tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaarde politieambtenaar Bo. telefonisch op 18 februari 2008 voor zover hier van belang het volgende.

"... Bo. hoorde verzoeker aan tijdens het gesprek op 23 maart 2006 over de klachten over B. Dat gesprek was inderdaad geen bemiddelingsgesprek. Bij een bemiddelingsgesprek zou behalve verzoeker, Bo. dan wel de direct leidinggevende van B. ook B. aanwezig zijn geweest. Verzoeker gaf Bo. nooit te kennen dat hij prijs stelde op een (nader) bemiddelingsgesprek in aanwezigheid van Bo. dan wel de direct leidinggevende van B. Om die reden vond zo'n gesprek nooit plaats.

Bo. weet niet meer waarom Wi. verzoeker in de brief van 13 april 2006 meedeelde dat de klacht over B. formeel niet in behandeling kon worden genomen. De reden van die woordkeus zou kunnen zijn omdat die klacht nog niet als officiële klacht was ingeboekt. De reden zou ook kunnen zijn doordat ik in mijn rapportage klachtbehandeling de volgende zinsnede heb opgenomen: "Eindconclusie van het gesprek. De heer M. (verzoeker, N.o.) wil (...) de brief over dezelfde zaak gericht aan collega B. laten vervallen indien de politie zorgt, dat de vermelding van zijn zoon in het CVS, uit het CVS wordt gehaald. ..."

Volgens Bo. kwam Wi. in de brief van 13 april 2006 tot de conclusie dat de klachten over B. voldoende waren behandeld doordat Bo. op pagina twee van haar zienswijze vermeldde dat verzoeker de klachten over B. laat vervallen als zijn zoon uit het CVS-JC wordt verwijderd. In dit geval sprak Wi. niet rechtstreeks met Bo. over de manier waarop Bo. de

klachten van verzoeker over B. had behandeld. Bo. had over deze kwestie wel regelmatig contact met de klachtencoördinator. Het kon zijn dat dat op verzoek van Wi. was, aldus Bo.

7. Op verzoek van een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman liet de klachtencoördinator per e-mailbericht van 6 maart 2008 namens Wi. weten dat de inhoud van haar brief van 13 april 2006 was gebaseerd op de rapportage over de klachtbehandeling door klachtbehandelaar Bo.

Beoordeling

8. Ook deze gedraging wordt getoetst aan het motiveringsvereiste.

9. Uit de inhoud van de brief van 26 april 2006 kon de korpsbeheerder afleiden dat verzoeker verbolgen was over het feit dat hij nooit een (bemiddelings)gesprek met de leidinggevende van B. had gevoerd over zijn klachten en dat verzoeker het niet eens was met de (informele) afhandeling van zijn klachten over B. Dat er nooit een bemiddelingsgesprek plaatsvond volgt uit de verklaring van Bo. Daarnaast gaf de korpsbeheerder zelf aan dat ook tijdens de hoorzitting deze klacht ter sprake was geweest, maar dat de klachtencommissie dit punt niet als klacht benoemde en dus ook niet als zodanig behandelde. De korpsbeheerder gaf niet aan wat de reden daarvan was.

Het is de Nationale ombudsman niet duidelijk geworden om welke reden de korpsbeheerder deze klacht op geen enkele manier (deed) behandelen dan wel zelf behandelde en geheel onbesproken liet. Ook over dit klachtonderdeel was het ongenoegen van verzoeker over de informele behandeling daarvan naar het oordeel van de Nationale ombudsman voor de korpsbeheerder duidelijk genoeg. Dat het verzoeker te doen was om een formele behandeling van zijn klacht en een gemotiveerd oordeel van de korpsbeheerder over de gegrondheid daarvan (zoals geregeld in artikel 9 en 12 van de Klachtenregeling; zie Achtergrond onder 9.) sprak voor zich. Voor zover Bo. en Wi. van mening waren dat de klacht van verzoeker wel naar behoren in de informele fase was afgehandeld is dat niet relevant. Het gaat er immers alleen om of *verzoeker* door overleg of bemiddeling tevreden is gesteld. In het geval dat niet zo is, zoals in deze zaak, moet de korpsbeheerder op grond van artikel 9, vierde lid van de Klachtenregeling de klacht formeel afhandelen (zie Achtergrond onder 9.).

Door geen oordeel over deze klacht van verzoeker te geven handelde de korpsbeheerder in strijd met het motiveringsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid, is

gegrond ten aanzien van:

- de registratie van S. in het CVS-JC, wegens schending van het evenredigheidsvereiste;
- het niet oordelen door de korpsbeheerder over de klacht over de door B. onvolledig verstrekte informatie, wegens schending van het motiveringsvereiste;
- het niet oordelen door de korpsbeheerder over de klacht over het bemiddelingsgesprek, wegens schending van het motiveringsvereiste;

niet gegrond ten aanzien van:

- het meedelen door B. aan Halt Gelderland dat verzoeker wilde deelnemen aan de Stop-reactie.

Onderzoek

Op 23 juli 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer M. te O., met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd de korpsbeheerder een aantal specifieke vragen gesteld.

Daarnaast werd de betrokken ambtenaren S., B., Bo. en Wi. de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. S., B., Bo. en Wi. maakten daarvan gebruik.

In de loop van het onderzoek werden B. en Bo., door een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman gehoord. Voorts werden gehoord parketsecretaris Sc. en politieambtenaar Ko. (senior project agent-jeugd team Geldermalsen). Aan Wi. werd door tussenkomst van de klachtencoördinator een aantal schriftelijke vragen gesteld. Bij de heer Vi., teamleider Bureau Halt-Gelderland, werden over een specifiek punt telefonische inlichtingen ingewonnen.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Arnhem over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was.

De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen de beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reacties van verzoeker en de betrokken ambtenaar K. gaven geen aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen dan wel aan te vullen. De betrokken ambtenaren B. Bo., W. en parketsecretaris Sc. gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

Het verzoekschrift van 23 juli 2007 met bijlagen.

Het interne klachtdossier.

Schriftelijke reactie van de korpsbeheerder van 7 november 2007.

Schriftelijke reactie van verzoeker van 17 december 2007.

De door de korpsbeheerder bij brief van 7 februari 2008 aan de Nationale ombudsman op zijn verzoek toegestuurde processen-verbaal betreffende de vernieling van de brievenbus, alsmede de correspondentie betreffende de Halt-verwijzing en het verzoek om verwijdering uit het CVS-JC.

Mondelinge verklaring van politieambtenaar B. van 18 februari 2008.

Mondelinge verklaring van politieambtenaar Bo. van 18 februari 2008.

Mondelinge verklaring van parketsecretaris Sc. van 4 maart 2008.

De op 29 februari 2008 en 4 maart 2008 telefonisch verstrekte inlichtingen door de heer V., teamleider Halt Gelderland.

De per e-mail van 6 maart 2008 door de korpsbeheerder namens politieambtenaar Wi. gegeven antwoorden op vragen van de Nationale ombudsman.

Schriftelijke reactie van verzoeker van 6 april 2008.

Mondelinge verklaring van politieambtenaar Ko. van 28 juli 2008.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wetboek van Strafrecht

Artikel 141

"1. Zij die openlijk in vereniging geweld plegen tegen personen of goederen, worden gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden of geldboete van de vierde categorie.

2. De schuldige wordt gestraft:

1° met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie, indien hij opzettelijk goederen vernielt of indien het door hem gepleegde geweld enig lichamelijk letsel ten gevolge heeft;

2° met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien dat geweld zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft;

3° met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien dat geweld de dood ten gevolge heeft. "

Artikel 350

"1. Hij die opzettelijk en wederrechtelijk enig goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort, vernielt, beschadigt, onbruikbaar maakt of wegmaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie."

2. Wetboek van Strafvordering

Artikel 27

"1. Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit. ..."

3. Privacyreglement Cliënt-volgsysteem Jeugdcriminaliteit, Versie 2a, maart 2001

Artikel 1 Begripsbepalingen

"...

a. de registratie: het informatiesysteem Client-Volgsysteem Jeugdcriminaliteit (CVS-JC);

b. houder van de registratie: de Minister van Justitie;

c. beheerder: de Directeur van de Centrale Justitiele Documentatie (CJD)

(...)

e. leverancier: de functionaris of instantie die bevoegd is personalia, zaakgegevens, verwijsgegevens en historische gegevens aan de registratie te leveren: ..."

Artikel 2 Doelstelling

"Het CVS-JC heeft ten doel

- de ondersteuning van de uitvoering van de taken van de politie, het Openbaar Ministerie en de raad voor de kindbescherming, ter voorkoming en bestrijding van jeugdcriminaliteit, alsmede in het kader van hulpverlening ter voorkoming en bestrijding van jeugdcriminaliteit door middel van het geven van een objectief, feitelijk historisch overzicht van de contacten van de betrokkene met voornoemde partijen, en

- het verwijzen van de met bovenstaande taken belaste functionarissen (...) naar de relevante persoonsregistratie of het relevante persoonsregister van een leverancier en de genoemde functionarissen aldus in staat te stellen op effectieve en efficiënte wijze noodzakelijke actie te ondernemen. "

Artikel 5 Personen omtrent wie gegevens zijn opgenomen

"In de registratie worden uitsluitend personalia, zaakgegevens, verwijsgegevens, historische gegevens alsmede gegevens omtrent strafbare feiten en de afhandeling van deze feiten opgenomen over de volgende categorieën van personen:

jeugdigen in de leeftijd tot 18 jaren die als verdachte worden aangemerkt in de zin van artikel 27 Wetboek van Strafvordering:

(...)

b. jeugdigen, jonger dan twaalf jaar, die een feit hebben gepleegd waarvoor zij, indien zij ouder waren geweest dan twaalf jaar, een proces-verbaal van de politie zouden hebben gekregen; ..."

Artikel 7 Herkomst van de gegevens en wijze van verkrijging

"De gegevens die in de registratie zijn opgenomen zijn afkomstig van de volgende leveranciers:

a. de politie

...

b. het OM

(...)

c. de raad voor de kindbescherming

(...)

d. De GBA ..."

Artikel 9 Verwijdering en vernietiging van opgenomen gegevens

"1. Verwijdering van de in artikel 6 genoemde gegevens vindt plaats door de leverancier:

(...)

b. In die gevallen dat de leverancier de beheerder door middel van een schriftelijk verwijderbericht opdracht heeft gegeven de gegevens te verwijderen

(...)

2. Verwijdering, in dit lid inhoudend het niet meer naar personen herleidbaar maken van de gegevens, vindt plaats door de beheerder:

(...)

b. na verloop van vijf jaren na de pleegdatum van het laatste feit waarvoor een proces-verbaal of een HALT-aanbod is geregistreerd;

c. na verloop van twee jaren na de pleegdatum van het laatste feit waarvoor een politie-sepot of reprimande is geregistreerd, voor zover lid b niet van toepassing is;

e. na verloop van twee jaren na de pleegdatum van het laatste feit waarvoor een 12-min registratie is opgenomen, voor zover lid b en c niet van toepassing zijn; ..."

Artikel 12 Kennisgeving van registratie aan de geregistreerde

"Ingevolge het gestelde in artikel 28 van de Wet persoonsregistraties doet de politie de Raad voor de Kinderbescherming, het OM schriftelijk mededeling aan de geregistreerde voordat betrokkene in het CVS-JC geregistreerd wordt.

Deze mededeling moet informatie verstrekken over de beheerder, het doel van de registratie, de opgenomen gegevens, de gebruikers en het recht op kennisneming van deze gegevens."

3a. Productbrochure Cliënt-volgsysteem jeugdcriminaliteit januari 2000

"... Doel van het Cliënt-volgsysteem jeugdcriminaliteit

Het doel van het (...) CVS-JC is om informatie over jongeren die een strafbaar feit hebben gepleegd, op een overzichtelijke manier bijeen te brengen. De instanties die in aanraking komen met zo'n jongere (politie, Openbaar Ministerie en de Raad voor de Kinderbescherming) kunnen dit systeem raadplegen. Zij kunnen zien of de jongere voor de eerste keer een strafbaar feit pleegt of dat hij of zij al eerder contact heeft gehad met een van de organisaties. Ook is te zien welke feiten een jongere heeft gepleegd en welke acties daarop zijn ondernomen.

Het systeem ondersteunt beslissingen: door de overzichtelijke en complete informatie kan een beter oordeel worden gevormd over een jongere. Belangrijk is ook dat er sneller gehandeld kan worden; tijdovend vergaren van informatie over de jongere bij verschillende betrokkenen is verleden tijd. Alle informatie zit in één systeem dat elke gebruiker in zijn eigen organisatie direct kan raadplegen. Daardoor kan, zo nodig, vroegtijdig worden ingegrepen zodat bij een aantal jongeren voorkomen kan worden dat hun problematiek escaleert. Het systeem zal dus een preventieve werking hebben: jongeren die voor het eerst strafrechtelijke contacten hebben, zogenaamde 'first offenders', zijn direct 'in beeld'. Kortom: het CVS-JC vormt een snel en efficiënt hulpmiddel bij een gerichte aanpak van jeugdcriminaliteit.

(...)

Privacy

De privacy van de jeugdigen wordt beschermd door een privacy-reglement. Dit reglement is in overleg met de Registratiekamer opgesteld. Het is gepubliceerd in de Staatscourant en geregistreerd door de Registratiekamer. Ook aan de privacy van de medewerkers is gedacht. Niet de registrerende functionaris, maar de inbrengende instantie wordt opgenomen. ..."

3b. Publieksbrochure oktober 2001 CVS-JC

"... Waarom het CVS-JC?

Jeugdcriminaliteit is een probleem dat om een serieuze aanpak vraagt. De ervaring leert dat vroegtijdig ingrijpen het beste werkt. Als jongeren snel en goed begeleid worden, kan dat voorkómen dat hun problemen uit de hand lopen. Ze lopen dan minder risico om

echt 'het criminele pad' op te gaan. Dat is in het belang van de jongere zelf. En natuurlijk ook in het belang eventuele slachtoffers, de familie van de jongere, zijn directe omgeving en de maatschappij.

Het is dan ook zaak om jongeren die een strafbaar feit hebben gepleegd, goed in beeld te houden. Een van de middelen om dat te bereiken is het Cliënt-volgsysteem jeugdcriminaliteit ofwel het CVS-JC.

Dit systeem is bestemd voor drie organisaties met wie jeugdige overtreeders vaak in contact komen: de politie, het Openbaar Ministerie en de Raad voor de Kinderbescherming. Het doel van het systeem is om informatie over jongeren met strafrechtelijke contacten op een overzichtelijke manier bijeen te brengen. Onder strafrechtelijke contacten worden misdrijven en 'HALT-waardige' feiten verstaan. Een voorbeeld van een misdrijf is diefstal. Bij HALT-waardige feiten gaat het om lichtere vormen van misdrijven en bepaalde overtredingen zoals bijvoorbeeld baldadigheid.

(...)

Hoe zit het met de privacy?

De privacy van de jeugdigen wordt beschermd door een privacy-reglement. Daarin wordt precies beschreven welke gegevens in het CVS-JC ingebracht mogen worden, wie deze gegevens mogen raadplegen en wanneer de gegevens verwijderd worden. ..."

4. Wijziging van artikel 141 van het Wetboek van strafrecht, Memorie van Toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 1998-1999, 26 519, nr. 3

"Pagina 1

(...)

Artikel 141 Wetboek van Strafrecht (verder WvSr) kent een belangrijke beperking bij de bestrijding van het verschijnsel waar het op ziet: openlijke geweldpleging. Als van de betrokkene niet een gewelddadige handeling is uitgegaan, kan hij niet worden veroordeeld als pleger van het misdrijf van artikel 141 WvSr. Dit wetsvoorstel strekt ertoe, deze beperking aan te passen in die zin, dat ook degene die op andere wijze bijdraagt aan de openlijke geweldpleging, veroordeeld kan worden als pleger van openlijke geweldpleging.

(...)

Pagina 2 en 3

(...)

In HR 9 oktober 1990, NJ 1991, 30 is uitgemaakt dat «het enkele feit dat de verdachte tot een groep heeft behoord die geweld heeft gepleegd, zonder dat is komen vast te staan dat van de verdachte zelf enige gewelddadige handeling is uitgegaan, geen geweldpleging zijdens de verdachte op(levert) in de zin van art. 141, eerste lid Sr.» Op dit uitgangspunt is de Hoge Raad niet teruggekomen.

(...)

Pagina 3

..."

Artikel 141 en medeplegen

"Op grond van een aantal argumenten die voor deze wetswijziging pleiten, heb ik tot het bevorderen daarvan besloten. Het belangrijkste argument is, dat tegenwoordig anders wordt aangekeken tegen de rol van degenen die Minister Smidt rond 1886 nog «onschuldigen» noemde. Niet iedereen die geen geweld gebruikt is onschuldig. Ook degenen die geen geweld gebruiken kunnen schuldig zijn, doordat hun aanwezigheid het plegen van geweld door anderen bevordert.

(...)

Pagina 4

(...)

De voorgestelde aanpassing van artikel 141 WvSr beoogt te bewerkstelligen, dat de verruiming van het medeplegen ook bij dit artikel doorwerkt. Hij die zich met anderen verenigt, waarbij het resultaat van die vereniging is, dat openlijk geweld wordt gepleegd tegen personen of goederen, dient daarvoor strafrechtelijk aansprakelijk te zijn. Wie welbewust meegaat naar een plaats waar vanuit een groep openlijk geweld zal worden gepleegd, en zich daar als een lid van die groep manifesteert, is niet «onschuldig». Ook vocale, intellectuele en andere bijdragen aan het verband dat het openlijke geweld pleegt, tellen mee.

(...)

Bij openlijke geweldpleging is het uitgangspunt een vrij ongestructureerd samenwerkingsverband van enkele tientallen personen, dat veel minder planmatig te werk gaat. Daaraan doet niet af dat openlijke geweldpleging soms ook door enkele personen, en betrekkelijk planmatig kan worden gepleegd.

(...)

Pagina 5 en 6

(...)

Het onderhavige wetsvoorstel beoogt ook degenen wier bijdrage bijvoorbeeld gelegen is in het bemoeilijken van de ontdekking van de feitelijke geweldplegers expliciet onder de werking van artikel 141 WvSr te brengen. ..."

Het openlijke van de geweldpleging

"... Kenmerkend voor het geweld waar artikel 141 voor bedoeld was, is dat het openlijk werd begaan in twee betekenissen. Niet alleen was het geweld voor anderen zichtbaar en een verstoring van de openbare orde; zichtbaar was ook wie wat deed. En voor zover de politie niet ter plekke kon achterhalen wie wat deed, kon achteraf gewoonlijk voldoende bewijs tegen de deelnemers aan het oproer worden verzameld, doordat zij over eigen en andermans bijdragen daaraan verklaringen aflegden. Illustratief is, dat over de bewijsproblemen die het huidige artikel 141 WvSr kent, tijdens de parlementaire behandeling nauwelijks is gesproken. Slechts de Raad van State refereert er kort aan.

De openlijke geweldpleging die thans het nieuws domineert is anders. Tijdens de geweldpleging maken de daaraan deelnemende personen zichzelf veelal onherkenbaar; bijvoorbeeld door bivakmutsen te dragen. Na de geweldpleging is geen van de deelnemers bereid tegenover de politie een verklaring af te leggen. Meer in het algemeen is de houding ten opzichte van politie en justitie ook veranderd. Voor 1886 was de politie bij openlijke geweldpleging dikwijls in zekere zin een «derde»: aan de maatschappelijke oorzaak die tot de geweldpleging leidde had zij gewoonlijk part noch deel. Thans is de openlijke geweldpleging veelal in essentie een gewilde en voorbereide confrontatie met diezelfde politie. De zwijgzaamheid van de deelnemers na afloop is een element van een welbewust gekozen collectieve opstelling. Het gevolg van deze verandering is, dat niet alleen de deelnemers die geen geweld plegen maar ook de deelnemers die wel geweld plegen uiteindelijk onbestraft blijven. Zeker bij massale ordeverstoringen valt nauwelijks na te gaan wie wat heeft gedaan. De bewijsmoeilijkheden die rond 1880 niet op de voorgrond traden, domineren thans het beeld.

De wijziging die het onderhavige wetsontwerp voorstelt, verlicht - zo bleek reeds - de bewijslast. Bewezen hoeft niet meer te worden dat van de betrokkene zelf een «gewelddadige handeling» is uitgegaan. Voldoende is, dat de betrokkene opzet op het in vereniging plegen van openlijk geweld heeft gehad, en daaraan een voldoende significante bijdrage heeft geleverd.

(...)

Pagina 7

(...)

Anders dan thans is niet langer doorslaggevend of de verdachte «krachten» heeft aangewend die met die van anderen verenigd zijn. Voldoende is, dat hij deel uitmaakt van de groep die het openlijke geweld heeft gepleegd, en een bijdrage heeft geleverd aan dat geweld. Die bijdrage kan bestaan in het plegen van een gewelddadige handeling, dat hoeft echter niet. De betrokkene kan ook met een bivakmuts hebben rondgelopen en anderen hebben aangemoedigd.

Hij kan, in gevallen waarin het openlijke geweld niet «spontaan» gepleegd wordt, ook een rol in de organisatie hebben gespeeld door deelnemers aan de openlijke geweldpleging te werven.

(...)

Pagina 7 en 8

(...)

De voorgestelde delictsomschrijving biedt voldoende waarborgen, dat de onschuldige passant niet veroordeeld zal worden. In de eerste plaats moet de betrokkene opzet op het openlijke geweld hebben gehad. Aangetoond zal moeten worden dat hij het geweld gewild heeft, of in ieder geval welbewust op de koop toe heeft genomen. Wie per ongeluk in een geweld plegende groep verzeild raakt, heeft dat opzet niet. Dat zal gewoonlijk ook betrekkelijk snel blijken. Voorts zal bewezen moeten worden dat de betrokkene een voldoende significante bijdrage aan het geweld heeft geleverd. De enkele aanwezigheid in een groep is daarvoor niet voldoende."

5. Wijziging van artikel 141 van het Wetboek van strafrecht, Nota naar aanleiding van het verslag, Tweede Kamer, vergaderjaar 1998-1999, 26 519, nr. 6

"Pagina 1

(...)

Ik wil dan ook benadrukken dat het oppakken van personen op grond van de gedachte «je was erbij, dus je bent erbij» in strijd is met de gedachte achter dit wetsvoorstel. Zulks zou ook onverenigbaar zijn met de jurisprudentie inzake het medeplegen, waar het onderhavige wetsvoorstel bij wil aansluiten. Uit het arrest HR 19 oktober 1993, NJ 1994, 50 kan worden afgeleid, dat het meegaan met een groep waarvan men weet dat zij een inbraak gaat plegen, het tijdens die inbraak buiten wachten, en het vervolgens met de inbrekers opeten van de gestolen consumpties, niet de conclusie kan dragen dat de betrokkene zich schuldig heeft gemaakt aan «diefstal door twee of meer verenigde personen». Daartoe is meer vereist dan de enkele aanwezigheid. Voor toepassing van

dwangmiddelen zal de enkele aanwezigheid van personen bij een ordeverstoring derhalve onvoldoende basis bieden.

(...)

Pagina 4

(...)

Het onderhavige wetsvoorstel beoogt eerst en vooral, een meer bevredigende strafrechtelijke afhandeling van plaatsgevonden hebbende openlijke geweldplegingen mogelijk te maken. Thans zijn slechts degenen die een gewelddadige handeling hebben verricht als pleger van openlijke geweldpleging aansprakelijk te stellen. Dat is niet in overeenstemming met de heersende opvattingen over strafrechtelijke aansprakelijkheid, volgens welke niet alleen fysieke maar ook andere bijdragen aan een strafbaar feit bestraffing kunnen rechtvaardigen. Niet iedereen die geen geweld gebruikt is onschuldig. Zo kunnen personen in de voorbereiding een belangrijke rol hebben gespeeld, of kunnen zij met hun aanwezigheid en/of gedrag het plegen van geweld welbewust hebben bevorderd.

Pagina 5

(...)

Deze leden memoreren, dat op advies van de Raad van State de verwachting is bijgesteld, dat de voorgestelde wijziging van artikel 141 WvSr een belangrijke bijdrage kan leveren aan de strafrechtelijke bestrijding van ordeverstoringen die met openlijke geweldpleging gepaard gaan. Zij stellen prijs op concrete voorbeelden van situaties waarin de voorgestelde wijziging van artikel 141 WvSr bruikbaar zou zijn. Graag voldoe ik aan dat verzoek. Een eerste voorbeeld waaraan te denken valt is een krakersrel, waarbij waar te nemen valt dat een aantal met bivakmutsen onherkenbaar gemaakte personen de politie bekogelen met stenen, terwijl een aantal andere, eveneens met bivakmutsen onherkenbaar gemaakte personen voor proviand zorgen. Onder het regime van het huidige artikel 141 WvSr kan het buitengewoon lastig zijn, één van de betrokkenen te vervolgen en te veroordelen. Het kan immers buitengewoon lastig te bewijzen zijn, welke van de betrokkenen stenen hebben gegooid. De voorgestelde wetswijziging zou in zoverre verandering brengen, dat niet meer bewezen hoeft te worden welke betrokkenen stenen hebben gegooid. Voldoende is, dat wettig en overtuigend bewezen wordt dat de betrokkene opzet had op de openlijke geweldpleging en daaraan een bijdrage heeft geleverd.

(...)

Een tweede voorbeeld waaraan te denken valt zijn openlijke geweldplegingen waarbij supporters van twee voetbalclubs zijn betrokken. Uit het verleden is bekend, dat dergelijke verstoringen van de openbare orde soms tot op zekere hoogte gepland worden. Plaats en tijd worden in dat geval afgesproken. Te denken valt aan de rellen bij Beverwijk. De voorgestelde wetswijziging maakt het in de eerste plaats mogelijk, de «organisatoren» van de openlijke geweldpleging reeds op die grond als plegers daarvan aan te merken, ook als zij geen gewelddadige handeling hebben verricht. Voorts wordt de bewijsvoering in zoverre versimpeld, dat voldoende is dat de betrokkene aan de openlijke geweldpleging een bijdrage heeft geleverd.

(...)

In lijn met het gestelde in antwoord op vragen van de leden van de PvdA-fractie wil ik benadrukken dat de enkele aanwezigheid op de plek des onheils ook in dit geval geen strafbaarheid doet ontstaan. Wie meegaat maar enkel toekijkt levert geen bijdrage aan het openlijke geweld.

(...)

Pagina 11

(...)

Uitgangspunt is, dat de betrokkene eerst behoort tot «Zij die openlijk in vereniging geweld plegen tegen personen of goederen» indien hij opzettelijk een voldoende wezenlijke bijdrage aan dat openlijke, in vereniging gepleegde geweld heeft geleverd.

(...)

Een limitatieve opsomming van de gedragingen waarin deze bijdrage kan bestaan, is niet wel mogelijk.

(...)

Het geven van een limitatieve opsomming is derhalve niet volledig mogelijk, een nadere aanduiding van de soort bijdragen waaraan gedacht wordt is wel mogelijk en is, zo meen ik met de leden van de PvdA-fractie, van evident belang. Daarbij staat voorop, dat gewelddadige handelingen onverkort een voldoende wezenlijke bijdrage aan de openlijke geweldpleging blijven impliceren.

(...)

Pagina 12

(...)

Daarbij wordt in de eerste plaats gedacht aan intellectuele bijdrage n.

(...)

Het onderhavige wetsvoorstel impliceert dat ook hij die een openlijke geweldpleging al dan niet in samenwerking met anderen organiseert, als pleger daarvan kan worden aangemerkt.

(...)

In de tweede plaats valt te denken aan personen die bij het plegen van de gewelddadige handelingen aanwezig zijn en deze wezenlijk bevorderen. In die zin moeten de «vocale bijdragen» uit de memorie van toelichting worden begrepen. Gejoel en ander lawaai, alsmede aanmoedigingen aan degenen die gewelddadige handelingen plegen door personen die in de nabijheid van de betrokkene verkeren kunnen een wezenlijke bijdrage aan die gewelddadige handelingen leveren.

(...)

Ook door andere gedragingen kan het plegen van geweld worden bevorderd. Te denken valt met name aan gedragingen die, doordat zij de ontdekking van de ware toedracht der gewelddadigheden bemoeilijken, anderen aanmoedigen gewelddadige handelingen te plegen. Genoemd kan worden het dragen van bivakmutsen en andere kledingstukken die herkenning bemoeilijken. Deze gedragingen kunnen met name ook bemoeilijken dat duidelijk wordt wie der geweldplegers persoonlijk bepaalde zaken heeft vernield en/of bepaalde personen opzettelijk eventueel zwaar lichamelijk letsel heeft toegebracht, en daarmee voor de strafverzwaring van het tweede lid in aanmerking komt. Daarnaast bevordert het dragen van uniforme, de herkenning bemoeilijkende kleding een gevoel van verbondenheid met een groter gewelddadig geheel, dat eveneens tot het plegen van gewelddadige handelingen kan bijdragen. Ten slotte kan gedacht worden aan degenen die het plegen van geweld hebben bevorderd door de gewelddaden feitelijk mogelijk te maken. Daarbij valt te denken aan degenen die wapens, zoals stenen en stokken, hebben aangedragen of aangereikt, maar ook aan degenen die de geweld plegende persoon hebben afgeschermd van personen die de gewelddaden hebben willen beletten. Het desbewust vormen van een cordon rond degenen die gewelddaden plegen, kan een voldoende bijdrage aan de openlijke geweldpleging zijn.

Pagina 16

(...)

Voorop staat dat het aannemen van strafbaarheid op basis van het enkele deel uitmaken van een verenigd verband van waaruit openlijk geweld wordt gepleegd, dicht in de buurt komt van «je was erbij, dus je bent erbij». De enkele aanwezigheid van de betrokkene in

de groep waar vanuit het openlijk geweld gepleegd wordt, is naar mijn mening evenwel niet een toereikende basis voor strafbaarheid wegens misdrijf. Niet die enkele aanwezigheid rechtvaardigt strafrechtelijke aansprakelijkheid; cruciaal is of de betrokkene met zijn aanwezigheid en andere gedragingen het plegen van het openlijke geweld heeft bevorderd.

(...)

Het wetsvoorstel eist, dat bewezen wordt dat een bijdrage aan het openlijke geweld is geleverd; ten aanzien van onschuldige passanten valt dat niet te bewijzen. Zelfs ten aanzien van hen die «openlijk deel uitmaken van het verband» zal aangetoond dienen te worden dat zij - bijvoorbeeld door anderen aan te moedigen, of door te waarborgen dat de toedracht der gewelddadigheden verborgen blijft - de openlijke geweldpleging hebben bevorderd.

(...)

Pagina 31

(...)

Deze leden vragen in dit verband ook, of het zo is dat de persoon die deel uitmaakt van een groep waarvan een ander lid dan wel enkele andere leden zich als pleger schuldig maken aan openlijke geweldpleging, zich daarmee willens en wetens blootstelt aan de geenszins als denkbeeldig te verwaarlozen kans dat hij of zij zich opzettelijk schuldig maakt aan het medeplegen van dat openlijk geweld. Dit is niet het geval. Vereist is de vaststelling dat de betrokkene welbewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat hij met zijn gedrag een wezenlijke bijdrage aan het geweld heeft geleverd. De enkele aanwezigheid van de betrokkene impliceert niet zo'n bijdrage; de enkele wetenschap dat andere aanwezigen wel eens tot geweld zouden kunnen overgaan impliceert zelfs nog geen opzet daarop. Zelfs het zeker weten is niet voldoende: in de eis van het welbewust aanvaarden» ligt besloten dat de betrokkene het geweld moet hebben gewild. Die wil kan met name uit de bijdrage aan het geweld worden afgeleid.

Deze leden vragen voorts of vereist is dat de betreffende persoon zich actief inspant om zich te onttrekken aan de desbetreffende groep. Dit is niet noodzakelijk om te ontkomen aan strafbaarheid; de enkele aanwezigheid van de betrokkene is daarvoor niet voldoende."

6. Conclusie van AG mr. Machielse bij arrest van de Hoge Raad van 11 november 2003, LJN AL6209

"... De voorgestelde aanpassing van artikel 141 WvSr beoogt te bewerkstelligen, dat de verruiming van het medeplegen ook bij dit artikel doorwerkt. Hij die zich met anderen verenigt, waarbij het resultaat van die vereniging is, dat openlijk geweld wordt gepleegd

tegen personen of goederen, dient daarvoor strafrechtelijk aansprakelijk te zijn. Wie welbewust meegaat naar een plaats waar vanuit een groep openlijk geweld zal worden gepleegd, en zich daar als een lid van die groep manifesteert, is niet "onschuldig". Ook vocale, intellectuele en andere bijdragen aan het verband dat het openlijke geweld pleegt, tellen mee.(4)

De wetgever heeft gekozen voor de woorden 'in vereniging' in plaats van 'door twee of meer verenigde personen' omdat het medeplegen van openlijke geweldpleging een wat eigen karakter heeft. Bij openlijk geweld is dikwijls sprake van een vrij ongestructureerd samenwerkingsverband van enkele tientallen personen, dat niet erg planmatig te werk gaat.(5) Niet meer moet noodzakelijk zijn dat de verdachte zelf geweld heeft gebruikt. Voldoende moet zijn dat de betrokkene opzet op het in vereniging plegen van openlijk geweld heeft gehad, "en daaraan een voldoende significante bijdrage heeft geleverd."(6) Voorts houdt de memorie van toelichting in:

De woorden "in vereniging" drukken uit dat de samenwerkingseis van artikel 141 WvSr onverkort blijft gelden: het "verenigde" van de krachten wordt voortgezet in de eis dat in vereniging geweld moet zijn gepleegd. Aan deze vereniging worden geen strengere eisen gesteld, wat betreft de nauwheid en de volledigheid van de samenwerking, dan bij het huidige artikel 141 WvSr het geval is. (7)

Met betrekking tot het 'oude' art. 141 Sr nam men wel aan dat volstaan kon worden met een zekere geestelijke cohesie, een wil tot coöperatie, die onder meer kon blijken uit de omstandigheid dat verdachte zich bij een op rellen beluste menigte had aangesloten, m.a.w; een zekere mate van onderlinge overeenstemming. (8)

De minister realiseerde zich dat de verruiming van de reikwijdte van art. 141 Sr een zeker risico voor onschuldige passanten zou kunnen betekenen, maar hij meende dat dit risico onder controle was. Veroordeling voor art. 141 Sr zou immers verlangen dat de verdachte opzet had op het plegen van geweld, hetgeen bij een onschuldige passant wel niet zou voorkomen.(9) Voorts moet de verdachte een voldoende significante bijdrage hebben geleverd, waarvoor het aanwezig zijn in de groep niet volstaat.(10) Het wetsvoorstel gaf aanleiding tot veel vragen in de Tweede Kamer met name over de inhoud van het 'in vereniging' en over de risico's voor buitenstaanders. In de Nota naar aanleiding van het verslag ging de minister uitgebreid in op de opmerkingen. Hij benadrukte dat een enkele aanwezigheid onvoldoende is voor veroordeling voor openlijke geweldpleging.(11) Wie meegaat maar enkel toekijkt levert geen bijdrage aan het openlijke geweld.(12) Maar anderzijds mag het niet meer zo zijn dat enkel degene die persoonlijk geweld heeft gebruikt met kans op succes vervolgd kan worden. Ook degenen die met hun aanwezigheid en/of gedrag het plegen van geweld welbewust hebben bevorderd moeten kunnen worden bestraft. Het leerstuk van het medeplegen biedt daarvoor de mogelijkheid.(13) De minister herhaalt dat een wezenlijke bijdrage verlangd wordt en dat het niet opportuun is in de wet exact te omschrijven waarin die bijdrage moet hebben

bestaan.(14) De minister noemde achtereenvolgens de initiërende en organiserende bijdrage, de bevorderende of aanmoedigende bijdrage, en de bijdrage die het anderen mogelijk maakt geweld te plegen, bijvoorbeeld door hun projectielen aan te reiken.(15) De rechtspraak over medeplegen moet richtinggevend zijn. Voor het medeplegen van openlijk geweld is onvoldoende dat een verdachte enkel aanwezig was. Doorslaggevend is of de betrokkene met zijn aanwezigheid en andere gedragingen het plegen van het openlijke geweld heeft bevorderd. Het enkel verkeren temidden van anderen zonder aanstalten te maken zich te verwijderen is niet genoeg. Ik citeer:

Het wetsvoorstel eist, dat bewezen wordt dat een bijdrage aan het openlijke geweld is geleverd; ten aanzien van onschuldige passanten valt dat niet te bewijzen. Zelfs ten aanzien van hen die "openlijk deel uitmaken van het verband" zal aangetoond dienen te worden dat zij - bijvoorbeeld door anderen aan te moedigen, of door te waarborgen dat de toedracht der gewelddadigheden verborgen blijft - de openlijke geweldpleging hebben bevorderd.(16)

(...)

4 Kamerstukken II 1998-1999, 26519, nr. 3, p. 4. Zie ook Kamerstukken II 1999-2000, 26519, nr. 6, p. 12.

5 Kamerstukken II 1998-1999, 26519, nr. 3, p. 4.

6 Kamerstukken II 1998-1999, 26519, nr. 3, p. 6.

7 Kamerstukken II 1998-1999, 26519, nr. 3, p. 6.

8 Conclusies van mr. Remmelink voor HR NJ 1974, 388 en HR NJ 1980, 321.

9 Kamerstukken II 1998-1999, 26519, nr. 3, p. 7.

10 Kamerstukken II 1998-1999, 26519, nr. 3, p. 8.

11 Kamerstukken II 1999-2000, 26519, nr. 6, p. 1.

12 Kamerstukken II 1999-2000, 26519, nr. 6, p. 5.

13 Kamerstukken II 1999-2000, 26519, nr. 6, p. 4.

14 Kamerstukken II 1999-2000, 26519, nr. 6, p. 11.

15 Kamerstukken II 1999-2000, 26519, nr. 6, p. 12.

16 Kamerstukken II 1999-2000, 26519, nr. 6, p. 16. "

7. Aanwijzing 12-minners inclusief stop-reactie, Staatscourant 23 december 2004, nr. 248

"...

Achtergrond

Het plegen van misdrijven door zogenoemde '12-minners' - kinderen beneden de leeftijd van twaalf jaren - heeft, naar algemeen wordt aangenomen, een grote voorspellende waarde voor een problematische ontwikkeling. De kans dat in het bijzonder kinderen, die veelvuldig misdrijven plegen en/of ernstige misdrijven plegen, later in de categorie veelplegers terechtkomen wordt hoog ingeschat. Om die ontwikkeling tegen te gaan is het zaak, op die delicten in een zo vroeg mogelijk stadium een reactie te geven, en wel van een zodanige indringendheid dat het beoogde resultaat kan worden bereikt. De keuze in die reacties wordt beperkt doordat ingevolge het Wetboek van Strafvordering (art. 486) niemand strafrechtelijk kan worden vervolgd wegens een feit, begaan voordat hij de leeftijd van twaalf jaren heeft bereikt.¹ De wetgever heeft ten aanzien van deze categorie bewust gekozen voor andere dan strafrechtelijke maatregelen, in de sfeer van preventie, hulpverlening en zonodig beschermingsmaatregelen. Voorkomen moet worden dat 12-minners tussen wal en schip vallen omdat er tussen de betrokken instanties onvoldoende communicatie plaatsvindt door het ontbreken van meldingen en aandachtsvestigingen. De praktijk wijst uit dat het aantal meldingen bij de Raad voor de Kinderbescherming laag is, terwijl de Raad in een aantal gevallen wél al bemoeienis heeft met niet-gemelde 12-minners.

Samenvatting

Deze aanwijzing geeft regels, die ervoor moeten zorgen dat er een sluitend 'vangnet' wordt gevormd voor 12-minners die zich schuldig maken aan strafbare feiten; dit vraagt om zorgvuldige afstemming en samenwerking tussen de verschillende betrokken organisaties.

Sluitend systeem van verwijzingen

"Aan de hand van de ernst van het gepleegde feit en de omstandigheden van de jeugdige kunnen 12-minners worden ingedeeld in de volgende categorieën:

- a. 12-minners die zich schuldig maken aan relatief lichte strafbare feiten ('Haltwaardige' delicten);
- b. 12-minners die zich schuldig maken aan ernstige(r) delicten of zich bij herhaling schuldig maken aan strafbare feiten;

c. 12-minners met een ernstig problematische achtergrond (huiselijke omstandigheden, school).

De laatstgenoemde categorie kan samenvallen met een van de categorieën (a) of (b). Combinatie van ernstig delict en problematische achtergrond leidt steeds tot een bespreking in het Justitieel Casusoverleg (JCO).

(a) Ingeval van een Haltwaardig delict: STOP, tenzij (vermoeden van) ernstig problematische achtergrond

Het OM rekent het tot zijn preventieve taak om de ouders van kinderen beneden de twaalf jaren die relatief lichte strafbare feiten plegen, een handreiking te doen als hulpmiddel bij de opvoeding van die kinderen. Die pedagogische handreiking staat sinds 1999 bekend als de STOP-reactie. Zij wordt uitgevoerd door de Halt-bureaus onder verantwoordelijkheid van het OM.

De STOP-reactie is geen strafrechtelijk instrument; het strafrecht biedt daarvoor geen grondslag. Het aanbod van een STOP-reactie aan de ouders of verzorgers van een kind maakt duidelijk

dat het er enerzijds om gaat ouders behulpzaam te zijn bij het corrigerend optreden jegens hun kinderen; een functie van de STOP-reactie is tevens dat eventuele problemen of risico's worden gesignaleerd en ouders zonodig worden verwezen naar passende hulpverlening. Anderzijds maakt STOP de kinderen duidelijk dat het plegen van strafbare feiten ontoelaatbaar is. Algemeen aanvaard is de stelling dat op strafbare feiten van kinderen beneden de twaalf jaren steeds moet worden gereageerd. De STOP-reactie is mogelijk bij de zogenoemde Haltwaardige feiten. Dat zijn feiten, waarvoor een jongere, als hij of zij 12 jaar of ouder zou zijn geweest, naar Halt zou zijn verwezen. Die feiten zijn omschreven in het Besluit aanwijzing Halt-feiten 2, alsmede in de Aanwijzing Halt-afdoening 3.

Gegadigden voor een STOP-reactie worden rechtstreeks door de politie verwezen naar het Haltbureau, zonder tussenkomst van het Justitieel Casusoverleg. Is er sprake van (een vermoeden van) ernstig problematische achtergronden, dan volgt geen STOP-verwijzing, maar meldt de politie rechtstreeks aan bij het Bureau Jeugdzorg.

(...)

Protocol voor de stop-reactie

1. Begripsbepaling

a. STOP-reactie: de onder verantwoordelijkheid van het OM gegeven reactie op strafbare (Haltwaardige) feiten gepleegd door kinderen onder twaalf jaar;

b. Halt-bureau: een bureau dat voorziet in de coördinatie en uitvoering van Halt-afdoeningen en van STOP-reacties voor kinderen onder de twaalf jaar;

c. Opsporingsambtenaar: een door de officier van justitie tot het aanbieden van STOP-reacties aangewezen opsporingsambtenaar als bedoeld in art. 77e WvSr.

Gesproken wordt over de door de officier van justitie aangewezen opsporingsambtenaren die als STOPverwijzer kunnen optreden. Het gaat daarbij om een gedelegeerde bevoegdheid, die door de officier aan een opsporingsambtenaar kan worden verleend. Dat kan en mag categoriaal; per korps kunnen meerdere (of zelfs alle) opsporingsambtenaren worden aangewezen. Met betrekking tot 12- minners geldt voor de opsporingsambtenaar temeer dat ingevoerd zijn in jeugdzaken een praktisch vereiste is. Waar in de tekst van de Aanwijzing wordt verwezen naar art. 77e WvSr, zij nog vermeld dat de toestemming van de officier, vermeld in de leden 1 en 3, niet bedoeld is per feit en per kind te worden verleend.

d. Ouders: de met het wettelijk gezag belaste ouder(s) of opvoeder(s);

e. Kinderen: kinderen onder de twaalf jaar.

2. Bevoegdheden

Omtrent de naleving en uitvoering van deze aanwijzing wordt door de opsporingsambtenaar verantwoording afgelegd op een door de officier van justitie te bepalen wijze.

3. Toepassingsbereik

"De voor een STOP-reactie in aanmerking komende strafbare feiten zijn gelijk aan de Halt-waardige feiten als bedoeld in het Besluit aanwijzing Halt-feiten van 25 januari 1995, Stb.1995, 62, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 25 augustus 2003, houdende wijzigingen van het Besluit aanwijzing Halt-feiten, Stb. 2003, 341. Het betreft de volgende feiten:

Wetboek van Strafrecht.

1. Art. 141, voor zover het betreft openlijk geweld tegen goederen, waarbij per dader de schade niet meer dan € 900,- mag bedragen en de totale schade de € 4500,- niet te boven mag gaan. Openlijk geweld tegen personen valt niet binnen de reikwijdte van Halt.

(...)

5. Art. 350, waaronder begrepen graffiti, waarbij per dader de schade niet meer dan € 900,- mag bedragen en de totale schade de € 4500,- niet te boven mag gaan.

(...)

4. Instemming wettelijk gezag / andere verwijscriteria

"a. Aan een STOP-reactie mag slechts door het kind worden deelgenomen met instemming van de met het wettelijk gezag belaste ouder(s) of opvoeder(s); de deelname van de ouders zelf is uiteraard eveneens afhankelijk van hun instemming.

b. Het staat ouder(s) of opvoeder(s) vrij de deelname van henzelf en die van hun kind(eren) aan een STOP-reactie te weigeren of op enig moment te beëindigen.

c. In aanmerking komen alleen kinderen die hebben bekend een strafbaar feit als bedoeld onder 3. te hebben gepleegd.

f. De officier van justitie kan in individuele gevallen op een daartoe strekkend verzoek van de ouders of opvoeders toestaan dat in afwijking van het bepaalde onder c. deelname aan een STOP-reactie zal plaatsvinden.

(...)

1 In art. 487Sv is aangegeven welke dwangmiddelen ter opsporing van het feit wèl bij 12-minners kunnen worden gehanteerd: staande houden (52Sv), aanhouden (53 resp 54Sv), betreden en doorzoeken van plaatsen ter aanhouding (55, resp 55aSv), onderzoek aan kleding en voorwerpen ter identificatie (55bSv), onderzoek aan kleding en lichaam (56Sv).

2 Besluit van 25 augustus 2003, in werking getreden met ingang van 15 september 2003.

3 Aanwijzing Halt-afdoening van het college van procureurs-generaal, in werking getreden per 1 december 200..."

8. Klagen over de politie? Dat kan! (Folder Politie Gelderland-Zuid)

"...Klachten

Elke uiting van onvrede of kritiek over het optreden van een medewerker van de politie Gelderland-Zuid is een klacht. (...)

Mondeling

Problemen blijken vaak tot een oplossing te komen door een persoonlijk gesprek met de betrokken politiemedewerker(s). Gewoon op straat, telefonisch of op het bureau. In veel gevallen is daarmee de kwestie op informele wijze afgedaan. (...)

Een schriftelijke klacht kunt u indienen als u bijvoorbeeld niet tevreden bent over de mondelinge afdoening (...)

Mocht uw klacht niet naar tevredenheid zijn afgedaan dan kunt u terecht bij de leidinggevende van het dichtstbijzijnde politiebureau. Het is zijn of haar plicht u zo spoedig mogelijk te woord te staan en uw klacht, voor zover mogelijk, onmiddellijk en ter plekke af te handelen (...)

Na ontvangst van de schriftelijke klacht krijgt u een ontvangstbevestiging en de officiële klachtenregeling toegestuurd. Daarin staat ook welke klachtbehandelaar (...) uw klacht in behandeling heeft. (...)

Als naar het oordeel van beide partijen de klacht naar tevredenheid is besproken, is de klacht daarmee afgedaan. Van het gevoerde gesprek krijgt u naderhand een bevestiging, een bericht waarin staat dat de klacht tot beider tevredenheid is afgehandeld. (...)

Mocht het bemiddelingsgesprek niet tot een bevredigende oplossing leiden, dan kunt u dat aan de klachtbehandelaar, met wie u het bemiddelingsgesprek heeft gehad, laten weten en verzoeken uw klacht formeel door de korpsbeheerder (de burgemeester van Nijmegen) te laten behandelen. ..."

9. Klachtenregeling politie Gelderland-Zuid (vastgesteld door het Regionaal College van de politie Gelderland-Zuid op 31 maart 2004)

"...

9. Klachtbehandeling

1. Binnen twee weken na de ontvangst van een klacht wordt overleg gevoerd met de klager. Dit overleg dient er onder andere toe om vast te stellen of de klacht door middel van bemiddeling kan worden afgehandeld, en om vast te stellen in hoeverre de klacht voor verdere behandeling in aanmerking komt.
2. Van het voeren van overleg, als in het vorige lid bedoeld, kan worden afgezien indien de korpsbeheerder van oordeel is dat zulks in het desbetreffende geval niet zinvol is.
3. Indien overleg of bemiddeling leidt tot een oplossing waarmee de klager tevreden is, wordt de klacht niet verder behandeld. De klager en degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft, worden schriftelijk geïnformeerd over de beëindiging van de klachtbehandeling.
4. In de gevallen waarin de klager door overleg of bemiddeling niet tevreden gesteld is, handelt de korpsbeheerder de klacht formeel af.
5. Bij de formele afhandeling van de klacht wordt recht gedaan aan het beginsel van hoor en wederhoor; de klager en degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft, worden geïnformeerd over elkaars standpunt en krijgen de gelegenheid daar op te reageren.

(...)

12. Oordeel korpsbeheerder

1. De korpsbeheerder geeft in zijn afdoeningsbrief een gemotiveerd oordeel over de gegrondheid van de klacht. Een kopie van de brief zendt de korpsbeheerder in ieder geval aan de klager, aan degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft, alsmede aan de commissie, voor zover die de klacht heeft behandeld.

2. Indien de burgemeester en/of de fungerend hoofdofficier van justitie gebruik hebben gemaakt van de gelegenheid over de klacht advies uit te brengen, zendt de korpsbeheerder ook aan hen een kopie van zijn afdoeningsbrief.

3. Bij het toezenden van zijn afdoeningsbrief aan de klager, wijst de korpsbeheerder deze op de mogelijkheid vervolgens een klacht in te dienen bij de Nationale ombudsman."